PAZAR
30 TEŞRİNİSANİ 1930
5 inci sene, No 1726
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Başmuharriri: Siirt Mebusu MAHMUT

BUGÜN
2 nci sahifede :
1— Tarihi tefrika: Sultan Hamit
2— Harici ve son haberler.
3 üncü sahifede:
1— Türkçe tedrisatı için bir anket yapılacak
2— Dişçi mektebi muallimleri iptan ne istiyorlar?
3— Doktorlarla gazetecilerin arasını açıhyor?
4 üncü sahifede:
1— Felek
2— Hikâye
3— Roman
5 nci sahifede:
1— Halk ve esnaf sahifesi

Gazi Hz.nin yarın şehrimizi teşrifleri muhtemeldir

C. H. Fırkası

S. C. fırkasının teşekkülü esnasında vukubulan bazı hadiseler, C. H. fırkasına, siyasî teşkilât itibarile epice zaif olduğunu ispat etti. Doğrusu, S. C. fırkasının teessüsünden beklenen faydaların hiç biri olmadı ama, hükûmet fırkasına hayli faydası dokundu. Onun sayesinde üstü örtülü bir çok realiteler, bütün çıplaklıkları ile gözümüze çarptı. Meğer, S. C. fırkası meydana çıkıp ta hakikî vaziyeti örten perde kaldırılmasaydı, biz daha uzun müddet gaflet uykusunda kalacak ve belki, bu uykudan günün birinde, epice şiddetli bir sademe ile uyanacaktık.

Gerçi, şimdi, o fena uykudan uyanmış bulunuyoruz. Fakat, kim iddia edebilir ki uyku sersemliğimiz tamamile dağılmıştır? Henüz, gözlerimizi uyuşturmakta olduğumuz muhakkaktır. Bu itibar ile, fırka teşkilâtının ıslahı veya kuvvetlendirilmesi için kat'î ve sarih tedbirler almak zamanınıngelipgelmediğini kestirmek oldukça zordur. C. H. fırkasının zaiflik sebepleri bile, henüz lâyıkı ile tayyün etmemiştir. İçtima devresinin başlangıcından beri, birbirini takip eden müzakere ve münakaşalardan hasıl olan netice çok müphem ve nakıstır.

Meselâ, fırka grupu azasından bazılarına göre muhtelif halk tabakalarını kendi teşkilâtımız içine tamamile almamış olmak zafımızın belli başlı sebeplerinden birini teşkil ederken, bazılarına göre, her zümrenin, her müessesenin işlerine lüzumundan fazla karışmış bulunmak C. H. fırkasının popularité'sini kaybetmesine sebep olmuştur.

Gene bunun gibi, fırka teşkilâtını tamamile gençlerin ve münevverlerin eline bırakmek tarzı ile mahallî nüfuz ve itibarlardan istifade etmek fikri birbirile çarpışıp durmuş ve ne bu ona, ne o buna galebe etmeden muallâkta kalmıştır.

Dahası var: Karşı fırkaya nazaran, biz liberallikten ne anlıyoruz? Alelâde bir siyasî teşekkül müyüz, yoksa, tarihî vazifesini henüz tamamlamamış bir inkilâp müessesesi miyiz? Bu bile açık bir surette belli olmuş bir şey değildir.

C. H. Fırkası âzası arasındaki, ekonomik sistem telâkkilerindeki sayısız mübayenetlerden, burada bahse bile lüzum görmüyorum. Korkarım ki, bizim aramızda serbes ticaret taraftarları ile, monopol aleyhtarlarının adedi, sabık liberal fırka içindekilerden daha çoktur.

İşte, bunun içindir ki, bence, C. H. Fırkasının zaafına, dün de, bugün de, yegâne sebep kendi sinesindeki bu vuzuhsuzluk ve bu karışıklıktır.

C. H. Fırkası, eğer bizim anlamak istediğimiz gibi bir *İnkılâp teşkilâtı* ise, bunun dört yılda bir harekete gelen bir intihabat çıkrığı halinde kalmaması ve bütün halk tabakalarını kendi mukaddes mayası ile yuğurup kendi hayat verici ateşinde pişirmesi lâzım gelirdi. Eğer öyle değil de bazı *parlâmentocu* Avrupa milletlerinde emsalini gördüğümüz fırkalar gibi bir siyasî teşekkül ise, şimdiye kadar, istinat ettiği halk sınıfını (çünkü her siyasî fırka mutlaka muayyen bir sınıfa istinat eder ve bu sınıf menfaatlerinin emrettiği sistemin mümessilidir.) bize göstermesi ve onun adını söylemesi icap ederdi.

C.H. Fırkası ne bunu, ne onu yapmayışına göre, bir çoklarının söylediği gibi olsa olsa müdafaihukuk teşkilâtının bir temadisi demektir, ve henüz kapanmamış olan inkılâp devresinin fikrî, ruhî siyasî ve içtimaî kaynaşmaları içinde kendi tekâmül ve tasallûp safhalarını geçirmektedir.

Yakup KADRİ

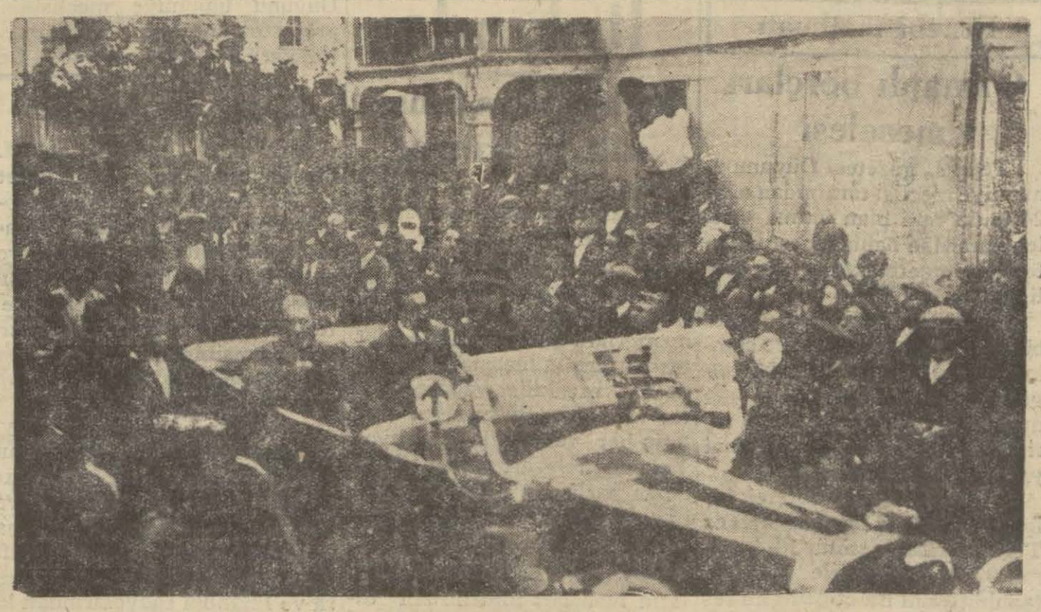

Reisicümhur Hz. Samsunda sokakları dolduran binlerle halk arasınaa ıkametgâhlarına çıkarken

Gazi Hz. Trabzondan doğruca Istanbula hareket ettiler

Reisicümhur Hazretleri halkın selâmet temennileri arasında Ege vapuruna binmişlerdir

Erzurum, Rize, Giresun, Ordu, Sinop, Zonguldak vilâyetleri halkına selâmlarını iblâğ ettiler

Büyük Reisimiz halkın şikâyetlerini dinleyorlar

Trabzon, 29 (A.A) — Reisicümhur Hazretleri dün akşam Trabzona gelen ordu müfettişi İzzetin Paşa Hazretlerini kabul buyurmuşlardır. Müşarünleyh şahıslarının ve mıntakasındaki kıtaatın tazimatını Reisicümhur Hazretlerine arzetmiştir.

Evvelki gece Tiyatroyu teşrif ederek halk arasında bir opere temsilini temaşa buyuran Gazi Hazretleri dün gece Necmiati klübü gençleri tarafından Türk ocağında verilen konseri dinlemişlerdir.

Trabzon, 29 (A.A) — Reisicümhur Hazretleri bugün saat 14 buçukta refakatlerindeki zevat ile ve halkın alkışları arasında Ege vapuruna geçmişlerdir. İskelede halk namına kendilerini selâmetliyen bir nutuk söylemiştir.

İzzettin ve Salıh Paşalar, vali, belediye reisi vapura kadar Gazi Hazretlerini teşyi etmişlerdir. Halk motörlerle vapurun etrafında dolaşmaktadır.

Doğru İstanbula hareket ediyoruz.

Trabzon, 29 (A.A) — Reisicümhur Hazretleri Karadeniz seyahatleri münasebetile Erzurum Rize Giresun OrduSinop Zonguldak vilâyetlerine birer telgraf göndererek selâmlarının halka iblâğını emir buyurmuşlardır.

Trabzon, 29 (A.A) — Reisicümhur Hazretleri ile refakatlerindeki zevatı hâmil Ege vapuru saat 15 buçukta İstanbula müteveccihen Trabzondan hareket eylemiştir.

Trabzon 29 (Hususî muhabirimizden) — Ordu müfettişi İzzettin Paşa geldi. İzzettin Paşada, Gaziyi istikbal için kol ordu kumandanı Salih Paşa gibi, Kop ve Zigana dağlarını karboraları içinde aşmıştır.

Trabzon halkı, Büyük Gaziyi çok derin bir heyecan ve muhabbet ile bağrına basmakta, ve oturdukları evin bulunduğu sokakta sabahlara kadar adeta nöbet beklemekte devam ediyor..

Gazi Hazretlerine vuku bulan bir şikâyet üzerine müfettişler feci bir yolsuzluğu meydana çıkardılar. İki buçuk dönümlük bir tapu ile bir adam binlarce dönümlük bir eraziye el atmış, mahkemeden karar almış bu erazi içinde bulunan beş köyü yıktırmağa teşebbüs etmiştir. Bu yolsuzluk üzerindeki takibat devam etmektedir.

Hazırlık!

C. H. F. Bakırköy teşkilâtı dün tetkik edildi

Kongreler bu hafta içinde başlıyacaktır

Halk fırkası İstanbul teşkilâtını tetkike memur hey'et dün deBakırköy veYeşilköy mıntakalarında tetkikatta bulunmuş,nahiye hey'etlerile ocak reisleri davet olunarak kendilerinden icapeden izahat alınmıştır. Hey'etin mesaisi çok şayanı memnuniyet neticeler vermektedir. Tetkikat bu günde devam edecektir. Bir taraftan da toplanması yaklaşmakta olan kongreler için hazırlıklar devam ediyor.

Ikramiye!

Defterdar,müdürler isticvap ediliyor mu

Müfettişler dosyaları tetkik ediyorlar

İlk tedrisat vergisinden defterdarlıkca ikramiye olarak alınan para meselesi hakkındaki müfettişlik tetkatı bitmek üzeredir.

Şefik Bey

Bu meseleden dolayı defterdar ile şube müdürlerinin müfettişlik tarafından isticvap olunacakları yazılmış ise de doğru değildir.

Alınan malûmata göre ortada bir süiistimal yoktur. Bu sebeple müfettiş yalnız paranın alınması için vekâletten gelen emri ve dosyayı tetkik ederek müteakibinde vekâlete bildirecektir.

Ankara, 29 (Telefonla) — Defterdar Şefik Bey hakkında Maliye müfettişleri tarafından yapılan tahkikat henüz ikmal edilmemiş olduğundan evrak henüz Maliye vekâletine gelmemiştir. Yalnız vilâyet dahiliye vekâletine keyfiyeti şikâyet tarzında bildirmiş ve maliye müfettişliğine de müracaat ettiğini haber vermiştir.

Tedrisat vergisinin fazla tahsilâtından defterdarlık memurlarının ikramiye almaları bazılarınca muvafık bazılarınca da tetkike muhtaç bir mesele telâkki edilmektedir. Almmasına taraftar olanlar Barem kanununun yalnız hakkı huzuru kaldırdığını söyleyorlar.

M. Musolininin Türk gazetecilerine beyanatı

Büyük reisiniz Gazi Hz.ne hürmetlerimin iblâğını rica ederim. Yakın atide Türkiyeyi parlak bir istikbal bekleyor

İtalyanın dostluğundan emin olabilirsiniz. Ben iki yüzlü adam değilim.

Türkiye-İtalya münasebatı dostanesi üzerinde şayanı dikkat beyanatta bulunan İtalyan Başvekili *M. Musolini Cenapları*

Roma, 28 — M. Musolini bugün Venedik sarayında meb'us gazetecilerden Mahmut, Asım, Necmettin Sadık Beyleri kabul etmiş ve kendilerile vaki olan samimî hasbihalde beyanatı arasında ezcümle demiştir ki:

— Türk milletini büyük daha sile terakki ve taali yoluna sevkeden büyük reisiniz Gazi Hazretlerine hürmetlerimin iblâğını rica ederim.

Lozanda tanıştığım ve Türk hukukunun müdafaasındaki kudretini ince zekâsile hayretle takdir ettiğim İsmet Paşayı ve bütün Türk milletine muhabbet ve selâmlarımı yazmanızı da rica ederim. Türk milletini, maddî, manevî sahalardaki terakkiyatını çok büyük alâka ile takip ediyorum. Muktedir idare adamlarımızın devamlı ve müntazam mesaisi memleketinizi mütemadiyen inkişafa doğru götürmektedir.Yakın atide Türkiyeyi çok parlak bir istikbal bekliyor.

Bunu size katiyetle söylüyorum. İtalyanın dostluğundan emin olabilirsiniz. Ben iki yüzlü adam değilim sözümde duran adamın, dostunuzum deyince daima dost kalırım.

Esasen Türkiyede İtalyayı ayıran hiç bir ihtilâf noktası kalmamıştır. Bilâkis iki memleketi birleştiren menfaatler vardır. İstikbalde iki memleketinİktısadî ve siyasî sahada birlikte yapacağı işler vardır.„

Söslerimin yakında fiiliyata inkılâp ettiğini bizzat göreceksiniz.„

Dost milletin büyük ve muktedir. şefinin hüsnü kabulü ve derin görüşleri meb'uslarımız üzerinde çok iyi bir intiba bırakmıştır.

Roma, 28 — Tevfik Süştü B. bu sabah Türkiye sefiri Suat Beyle birilkte Panteona giderek kıralın babası Humbertonun kabrına bir çelenk koymuştur.

Öğleden sonra meclis reisi M. Federzoni, Tevfik Rüştü Beyin şerefine bir kabul resmi tertip etmiştir.

Akşam matbuat müdürü tarafından üç Türk başmuharriri şerefine bir ziyafet verilmiş, bu ziyafette bir çok zevat hazır bulunmuştur.

Muallimler dün Birlikte bir içtima akdettiler

İçtimada maarif müsteşarı da bulundu ve muallimlerin kazanç vergisinden şikâyetlerini dinledi

Dün saat 16,30 da, maarif müsteşarı Emin B. bulunduğu halde Muallimler Birliğinde bir içtima yapılmıştır.

İçtimain sebebi, muhasebei hususiyeden maaş alan ilk tedrisat muallimlerinin bareme dahil olduğu halde % 5 kazanç vergisi vermeklerinin haksız olduğunu müsteşara söylemek ve maarif vekâletinin bu gayri kanunî kat'iyyatın önüne geçmesini rica etmekti.

Maarif müsteşarı Emin B. böyle bir kat'iyyattan haberi olmadığını söylemiştir. Emin B. bilhassa dedi ki:

— Endiseye kat'iyyen mahal yoktur, kanunî vaziyet beheme hal hâsıl olacak, ve ilk mektep hocaları kanunun tayin ettiği maaşı tamamen alacaklardır.

Müsteşar B. bundan sonra ilk mektep muallimliğinin ehemmiyetinden bahsetmiş, muallimlerimizin vazifeleri uğrunda azamî surette nefislerinden feragatlerine işaret etmiştir.

Emin B. bilâhare hasbıhali başka bir safhaya intikal ettirmiş, okuma lüzumundan bahsetmiş, "ilk mektepler mahsulünün keyfiyeti itibarile randmanını kaybetmiştir" sözünün doğru olmadığını, yapılan anketlerin meydana çıkardığını memnuniyetle kaydetmiştir.

Şaka mı?

Fırkanın üç gurupa ayrılacağı haberi nereden çıktı?

Ankara, 29 (Telefonla) — H. Fırkasının üç grupa ayrılacağı hakkındaki haberin şaka mahiyetinde bir mükâlemenin gazete sütunlarına geçmiş olmasından ibaret bulunduğu anlaşılmıştır. Mahmut Esat Bey de bu haberleri kat'iyetle tekzip etmiştir.

Bulgar Kıralının seyhati rivayetleri

Geçenlerde Bulgar kıralı Boris hazretlerinin Ankarayı teşriflerinin şimdilik mevzuubahs olmadığını yazmıştık. Bulgar konsolosu, bu hususta " ne resmî ne hususî bir malûmat olmadığını„ beyan etmiştir.

Bursada fırka teşkilâtı

Bursa, 29 (Miliyet) — H. Fırkası teşkilâtına memur edilen Bursa meb'us uŞefik Lûtfi ve Refik Beyler buraya geldiler. kaza ve nahiye ocak heyetlerile temaslarına başladılar.

Tevfik Hadi Bey

Emniyeti U. Müdürü T. Hadi Beyin beyanatı

Polis teşkilâtı lâyihası bu sene Meclise veriliyor; lâyihada polisin terfihi için bir çok ahkâm vardır

Emniyeti Umumiye müdürü Tevfik Hadi Bey İstanbul zabıtası hakkındaki tetkikatına davam ediyor. Zabıtanın terfihi için hükûmetçe yeni tasavvurlar vardır. Bu sene meclise tevdi edilmek üzere bir

(Devamı altıncı sahifede)

Mektepliler müsabakası

81 inci haftanın birincilikleri

Mektepliler müsabakasının 81 inci haftası birinciliklrini sırasile yazıyoruz:

1 — Darüşşefakadan 26 Reşat Bey.

2 — Galatasaraydan 960 Reşat Bey.

3 — Gedikpaşa Amerikan mektebinden Melda Hanım.

4 — Darüşşefakadan 914 Kenan Nafiz Bey .

5 — Galatasaraydan 271 Fethi Bey.

Müsabakayı kazananlar„ mevut mükâfalatlarını gazetemiz idaresinden aldırabilirler.

82 nci hafta

82 inci hafta başladı. Bir haftanın zarfında gazetemizde çıkan haberlerin en mühimini seçip cumartesi akşamına kadar müsabaka memurluğumuz adresine gönderiniz.

Sultan Hamit!

Tahsin Paşanın Hatıratı..

No: 99

(Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur.)

Hata Sait Paşa da mı, hatıratında mı?

Şarkta nüfuz meselesi ve hünkârın ittihaz ettiği tavru hareket

Doksan üç harbinden Rusyanın galebe ile çıkması şarktaki nüfuzunu arttırmıştı. Sabık Osmanlı imperatorluğuna karşı hâkim vaziyeti almış ve Balkanlarda kendi yetiştirdiği küçük hükûmetlerin ve bütün hıristianların hâmisi ve vasisi sıfatını takınmış idi. Bu hale Berlin kongresinde Almanlar karkşı gelmek istediler, bu suretle ötedenberi Şarkta nafiz olan Fransızların siyasî mevkii Almanlara geçiyordu Almanlar Sultan Hamidin politikasını takviyede menfaatler gördüklerinden Berlin kongresinin yirmi üçüncü madesine istinat ederek makedonyada ıslahat namile muhtariyetler tesisine çalışan Rusya ile Avusturyanın 1905 ve 1908 tarihlerinde müştereken Babıâliye verdikleri notalar ve bahusus Rumeli maliyesine kontrol vaz'ı hakkındaki teklifler akîm bırakılıyordu. Yirmi üçüncü madde şöyledir:

"Bu muahede ile şekli idareleri tayin olunmıyan Rumeli vilâyatı için hükûmeti Osmaniye vergisi müstesna olmak üzere Girit eyaeltine şebih bir şekli taahhüt eder,, bir çok esbabı vazıha ile Rumelide bu maddenin kabili tatbik olamıyacağı da anlattırılıyordu. Müfettiş Hilmi Paşanın memuriyeti üç sene temdit olunmak ve jandarmaca tensikat yapılmak ve ecnebi muallim zabitler alınmak şartlarile bir proje kabul ettiriliyordu. Şarkta Alman siyasetinin tezayüdü Ermeni meselesinde ve Yunan ve Makedonya hâdiselerinde müzahereti hasebile Hünkâr tarafından muvafık görülmüş ve Rusya ve Avusturyanın Türkiyeyi filen tazyik teşebbüsleri bertaraf olarak devlet tehlikeden kurtulmuş idi.

Bu sırada Bağdat şimendifer hattının imtiyazı temdit olunamiyordu. Sultan Abdülhamit Bağdada kadar uzatılacak hattaki istasyonların yalnız en zarurî mebanisinin vergiden muaf tutulup istasyon civarında yapılacak her hangi bir meskenin ve ticaret mahallinin vergiye tâbi tutulmasını bizzat kaydettirmişti.

* * *

Sait Paşa, hatıratının ikinci cildinin ikinci kısmının 312 numaralı sahifesinde ve diger sahifelerde kendisinden evvel yapılmış olan tevhidi düyun muamelesinden bahsettiği sırada kendisinin zamanı sadaretinde vaki olan iştigalât ve tetkikatı üzerine hâsıl etiği neticei hesabiye ile Ferit Paşa zamanında yapılan ve Hünkâr tarafından kabul ve tasdik edilmiş olan muamelei maliye arasında yüz binlerce liralık bir fark olduğunu ve bu yüzden hazinei devletin zarara girdiğini beyan etmekte ve bu iddiasını kavli mücerret şeklinden kurtarmak için bir takım rakamlar göstermektedir. Bundan anlaşılan mâna şudur:

Ferit Paşanın sadareti zamanında tevhidi düyun muamelesi tetkik ve müzakere edilirken ya gaflet veya sui niyet eserile devletin menfaati düşünülmemiş, yanlış yoldan gidilmiş, fena neticeye gelinmiş, bundan da devletin hazinesi yüz binlerce lira zarar etmiştir. Tetkikat ve müzekerat Babıâlide cereyan etiğinden ve Ferit Paşa zamanındaki tetkikatın hazinei devlet aleyhine yürütüldüğünü iddia eden Sait Paşa olduğundan hakikati hal ne merkezde olduğu bence malûm değildir. Sait Paşanın tetkikat ve iştigalâtı neticesinde teklif etmiş olduğu tevhidi düyun şekli ile Ferit Paşa zamanında yapılan muamele arasındaki farkı ve bunlardan hangisinin devlet menfaatine daha muvafık olduğunu mukayese etmek mevzuumun ve salâhiyetimin haricindedir. Yalnız bir noktayı izah etmek isterim: Sait Paşa hatıratının daha yukarki sahifelerinde ahvali maliyemizin tanzimi için üç çareyi esas olarak göstermektedir.

1 — Varidatın tezyidi,

2 — Sui istimalâtın men'i,

3 — Masarifin tenzili.

Sui istimalin men'i hakkında Hünkâr tarafından kendisinin müteaddit sadareti zamanlarında verilmiş olan iradeler yine o hatıratta münderiçtir. Varidatı tezyit ve masarifatı tenzil etmek hükûmein yapacağı şeyler dir. Sait Paşa müteaddit defalar hükûmetin başına geçmiştir. Sultan Hamidin teveccüh, muhabbet, itimat ve emniyetini haiz olduğu ve Hünkârın diğer sadırazamlardan çok fazla olarak Sait Paşanın maruzatına ehemmiyet ve dikkat atfettiği cümlenin malûmudur. Sultan Hamidin bazı iradelerine tâbiri mahsusile kafa tuttuğunu mükerreren hikâye eden Sait Paşa ahvali maliyemizin ıslahı için varidatı tezyit ve masarifatı tenzil yollarına gitmiş midir? Gitmemiş ise sebep nedir? Devletin varidatını arttırmak ve masraflarını azaltmak hususunda Sultan Hamide ne tedbirler arzetmiş te Padişah veya saray bunları akîm bırakmıştır? Nazariyat vadisinde söylenen sözlerin hangisi filiyat ve maddiyata inkılâp ettirilmiştir? İstenildiği yolda kalem oynatmak kolaydır, ancak Sait Paşa gibi şöhreti şayia ve kudreti mahsusa sahibi insanların mahza kendilerini yüksek ve masum göstermek ve başkalarını küçük ve kabahatli tanıtmak için efkârı umumiyeye bu tarzda yazılarla hitap etmeleri ne dereceye kadar muvafıkı insaf olacağının takdirini yine efkârı umumiyeye bırakırım.

Bir de Sait Paşa Rumeli hakkında devletler tarafından vuku bulan malûm teklifleri kabul etiğinden dolayı Ferit Paşayı itham etmektedir. Sultan Hamit devrini yaşamış ve Hünkârı yakından tanımış olanların malûmudur ki Sultan Hamit iki şeyden pek korkardı. Bunların biri borç, digeri de unsuru asliye halel gelmek idi. Onun nazarında unsuru aslî Müslüman Türkler idi. Umuru siyasiyede noktai nazarı bu idi.Borçtan ne dereceye kadar korktuğu ve borç ödemeğe ne kadar muntazam surette çalıştığı taşehzadeliği zamanından beri kendi hesabat zatiyesinde takip ettiği meslekle malûm idi. Sultan Hamitte birakide haline gelmiş olan bu meslek dolayısiledir ki her ne vakit ona bir istikrazdan bahsolunmuş, ne zaman hariçten para tedariki teklif edilmiş ise bunu geçiştirmeğe çalışırdı. Sultan Azizden tevarüs ettiği üç milyon altın lira borcun dörtte üçünü tesviye ve itfa etmiş olması bunun bariz bir delilidir. Şu hale göre iş tezyidi varidata kalıyordu. Filhakika Padişahtan alman direktif ile bir taraftan borçlar ödenip azalırken diger taraftan Babıâlinin dirayet ve faaliyeti ile varidat artacak olursa umuru maliyenin ıslahı keyfiyeti hâsıl olmuş demektir.

Sultan Hamidin evhamı kendi şahsının ve saltanatının muhafazası endişesinden mütevellit olmakla beraber unsuru aslî olan Türk milletine halel gelmesi ve bu unsurun zayıflayıp diger anasırın dahilde ve hariçte gördükleri teshilât ve muavenat ile idarei hükûmette nafiz olmaları onu korkuturdu. Saadaret makamını işgal etmiş olan zevat Padişahın bu vehmini memleketin ciheti selâmeti ile telif edeydiler bir çok faydalı tasavvurlar filiyat sahasına çıkarlardı

(Bitmedi)

HARİCÎ HABERLER..

Amerikanın Avrupa işlerine karışması

Sulhu kuvvetlendirmek için Amerikanın lâzım gelen tedbirleri bir an evvel alması isteniyor

Misak

Takviye edilmek lâzımdır

Amerikanın Avrupa işlerine karışıp karışmaması meselesi pek çok münakaşaları mucip oldu. Umumî harpte mühim bir rol oynamış olan Amerika harbi müteakıp sulhün tanziminde ve ondan sonra Avrupa işlerine karışmaktan çekindi. Fakat son senelerde Amerikanın beynelmilel bir takım vesikalara imzasını koyduğu görüldü. Beynelmilel adalet divanına girdi. Harbi kanun harici ilân eden Kellog misakına iştirak etti.

Fakat Kellog misakının maddî bir teyit kuvveti varmıdır?....

Mesele budur işte. Harbi kanun harici ilân eden bu misaka

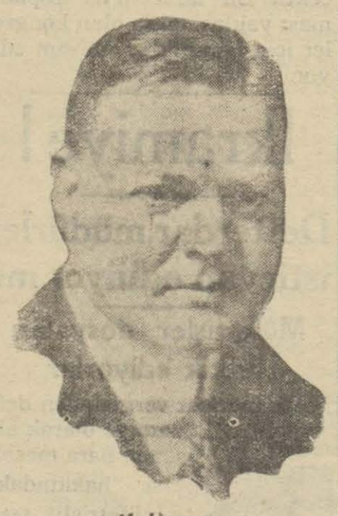

M. Hoover

rağmen bir devlet digerine tecavüz eder ve silâh kullanırsa bu tecavüze karşı ne yapılacak ?. Cemiyeti Akvam misakı bu kabil tecavüzlere karşı bütün azanın müştereken hareket etmesini ileri sürmüştür. Fakat Amerika hiç kimseye karşı bir taahhüt altında değildir. İştirak ettiği Kellog misakı olsa olsa maddî teyit kuvveti olmayan bir vesikadan ibaret kalıyor demektir.

Amerikanın dünyanın diger yerlerinde olup biten şeylere karşı lakayt kalmaması lehinde bir cereyan yok değildir.. Amerika tahdidi tesihat müzakerelerine iştirak etti. Amerikanın artık yalnız seyirci olarak kalmaması, sulhün takviyesi için daha müsbet adımlar atması zamanı geldiği söyleniyor. Geçen kış Londrada bahrî tahdidi teslihat müzakereleri olurken orta ya bir fikir atılmıştı. Amerikanın iştirak edeceği bir istişare misakı aktı. Bunun manası Kellok misakına muhalif hareket edildiği yeni bir devlet müsellâh tecavüze maruz kaldığı zaman tecavüz edene karşı ne yapılacağını istişare etmektir.

Amerika her hangi bir taahhüde girmekte son derece titiz davrandığı için istişare misakı fikri öylece kaldı. Bu telgraf Amerikada Kellog misakını kuvvetlendirmek için yeni bir teşebbüsten bahsediliyor.

Vashington, 28 (A.A) — M. Hoover, geçen sene Cenevrede M. Elihu Boot tarafından tanzim edilmiş olan ve Amerikanın Lahey beynelmilel adalet divanına duhulüne müteallik bulunan protokolun önümüzdeki içtima devresinde kongreye tevdi edileceğini bildirmiştir. Ayni zamanda, Amerikanın mezkûr divana iştirake medar olacak surette divana ait dahîli nizamnamelerin yeniden tetkikine müteallik bir protokol daha tevdi edilecektir.

- Gazeteler, Briand - Kellog misakı ahkâmının tarsini lehinde Amerika hükûmetince icabeden tedbirlerin ittihazı için yüzlerce Amerika ricali tarafından M. Hovvere istida verilmiş olduğunu yazmaktadır.

Ecnebi matbuatı

Osmanlı borçları meselesi

"Tepms,, gazetesi Düyunu umumiye meclisi tarafından aym 24 ünde vaki olan içtima verilen karardan bahisle neşredilen tebligi dercetmektedir. Bu tebliğde deniyor ki:

"Meclisin musirrane teşebbüslerine rağmen Türkiye cümhuriyet hükûmeti 23 tarihli telgrafında 1 hazirandan beri yapmış olduğu kısmî tediyatı25 teşrinisani vadesinde ikmal edemiyeceğini bildirecektir.

24 teşrinisanide müşterek bir içtima akteden her iki meclis Türkiye hükûmetinin 13 haziran 928 mukavelesile giriştiği taahhütlerini ifa etmediğini resmen kendisine bildirmeğe karar vermiştir. Türkiye mezkûa mukaevle ile kendisine tahmil edilmiş olan tediyatın dûnunda olanlardan başkasını ifa etmemiştir.

Bunlarda: 14 teşrisanide 1,666,782 Türk ve 172,594 İngiliz lirası olup vadesi hulul eden miktar ise 796,715 İngiliz lirasıdır. Bu tediyenin kısmî mahiyette olması, Türkiyenin mukavelenin 17 inci maddesi ahkâmına tevessül etmeği muvafık görmemesi hasebile bu miktarın tediye mahiyeti olmasına müsait bulunmamaktadır. Şimdi yalnız Türkiyenin bu maddeye müracaatı halinde Düyunu umumiye meclisi kısmî tediyatı, profesor Gidel istizan edilen mütaleasından da anlaşılacağı üzere, kabul edebilirdi.

Türkiyenin taahhütlerini ifa etmemesi üzerine 25 teşrinisani kuponu ancak Fransız mandası altında bulunan şark memleketleri tarafından yapılan ve bunların hisselerini gösterip on larca tediye edilen 88,185 İngiliz liralık hisseden başka tediye demek olmıyacaktır.

Düyunu umumiye meclisi, eski Düyunu umumiyenin tasfiyesinden kalan mebaliği elinde bulundurmakta olduğundan hâmillere ait oaln bu mebaliği istisnaî bir surette tevzi etmeğe karar vermiştir.

Tevzi ediecek paralar şunlardır:

1— Kupon olarak Fransız mandası altındaki şark memleketlerinin müntazaman vaki tediyatından mütehassıl yekûn;

2 — İstisnaî tevziat mahiyetinde olarak daha yukarında zikredilmiş olan mebaliğ.

Düyunu ummiye meclisi şunu da beyan eder ki ilk ve son defa olarak yapılacak olan bu istinaî tevziat ne Türkiyeyi 25 teşrini sani taahüdünü, ne de diger henüz hükûmetlerin taahhütlerini ifadan hiç bir suretle vareste kılamaz. Düyunu umumiye meclisi bilhassa ve tamamile hamillerin hukukunu bu devletlere karşı muhafaza eder.

Neşredilen bu tebliğin sonunda hâmillere verilecek tevziatın miktarı gösterilmiş, bir cetvel ilâve edilmiştir.

İranda tevkifat

Tahran, 28 (A.A) — Pariste intişar eden bir gazetede vaktile Tahran Rus sefaretinde bulunmuş olan sefaret erkânından biri tarafından neşredilmiş olan bir silsile makale yüzünden Meşhette 60, Tahranda 10 ve Tebrizde de bir takım eşhasın tevkif edilmiş olduğu söylenmektedir.

Leh Kabinesi

VARŞOVA, 29 (A.A) — Pilsudski kabinesi, başvekilin sıhhî vaziyetinden dolayı istifa edeceğini bildirmiştir. Yeni kabine M. Slavek'in riyasetinde teşekkül edecektir.

Cenevre, 29 (A.A) — Almanya hükûmeti, geçenlerde Almanya ile Lehistan arasında çıkan hâdise münasebetile bugün Akvam Cemiyetine protestoyu mutazammın bir nota verecektir.

Italyada

Meb'usların tahsisatı indiriliyor

Roma, 28 (A.A) — Meclisi mebusan tahsisatını yüzde 12 nisbetinde tenzil etmiştir.

İtalyada ucuzluk mücadelesi devam ediyor. Hükûmet bu sene nazırlardan en az maaş alan memurlara kadar bütün devlet memurlarının maaşlarında yüzde on iki tenkihat yapmağa karar vermiştir. Bu tasarruf devletin her şubesinde yapılıyor. Yukarıki telgraftan anlaşıldığı üezre parlâmento da tahsisatını azaltmak suretile bu tasarrufa iştirak etmiştir.

İtalyada bir taraftan memurların maaşları indirilirken diger araftan da pahalılığa karşı şiddetli bir mücadele açılmıştır. Ev kiraları indirilmiştir. Diger eşya fiatleri de indirilmektedir.

Amerikada soğuk

Nevyork, 29 (A.A) — Bugün Nevyorkta şimali garbîden gelen gayet soğuk bir rüzgâr esmiştir. Termometre sıfır altında 9 santigrad dereceyi göstermiştir. 30 senedenberi Teşrinisani ayında böyle soğuk görülmemiştir. Şark hükûmetlerinde kışın şiddeti fevkalâde artmış ve mebzul surette kar yağmıştır. Soğuk yüzünden Middlewes t'de 50 kişi ölmüştür.

İngilterede kömür meclisi

Londra, 29 (A.A) — Kömür madenleri mıntakaları hakkında bir çok saatler devam eden içtima, müzakere, tereddüt ve taallüllerden sonra, ihtilâfın haledileceği ümidini hâsıl eden ihtimaller baş göstermiştir. Bununla berabervaziyet halâ vahametini muhafaza etmektedir. Hükûmetin vuku muhtemel müdahelsi büyük bir tesir hasıl edecek gibi görünmektedir. Çünkü kömür ocakları hakkındaki kanun mucibince günde 7 buçuk saat çalışılması hakkındaki madde mer'iyet mevkiine girdiği gibi pazartesi günü yapılması mutasavver terki işgal tehlikesinin önü alınmış olacaktır.

Faşit aleyhtarlarının mahkûmiyeti

Milano, 28 (A.A) — Faşist aleyhtarı faaliyette bulunan sabık Milano belediye reisi Belloni ve sabık nazırlardan Bellotti beşer sene mecburî ikamete mahkûm olmuslardır.

Son Haberler

Protestoya bugün cevap vereceğiz

Cevabımız tayyare postasile Parise gönderilecektir

Ankara, 29 (Telefonla) — Hâmiller namına hareket eden Düyunu umumiye meclisinin protestonamesi bugün hükûmetimizin eline vâsıl olmuştur. Cevabın hazırlanmasına başlanmıştır.

Cevap yarın akşam İstanbula ve oradan da tayyare postasile Parise gönderilecektir.

B. M. Meclisinde

Ankara, 29 (A.A) — B. M. Meclisi bugün reis vekili Nuret tin Ali Beyin riyasetinde toplanmıştır. Meclis üç idam kararını tasdik etmiş ve tababet ve şubatı sınıflarının tarzı icrası hakkındaki kanuna bir madde tezyiline dair kanunun birinci müzakeresini yapmıştır.

Tasarruf haftası hazırlıkları

Ankara, 29 (A.A) — 12 kânunuevvelde başlıyacak olan tasarruf haftası için millî iktısat ve tasarruf cemiyeti tarafından hazırlanan programa nazaran haftanın devamı müddetince Ankara ve İstanbul radyolarından kısa hitabeler irat olunackk ve ilk akşamı B. M. M. Reisi Kâzım Paşa Hazretleri ve ikinci akşamı da iktısat vekili Mustafa Şeref Bey Ankara radyosu ile millî iktısat ve tasarrufa dair birer hitabe irad edeceklerdir

Vilâyetlerin dört senelik malî vaziyetleri

Ankara, 29 (A.A) — İstatistik umum müdürlüğü tarafından vilâyet hususî idarelerinin dört senelik malî vaziyetleri hakkında mufassal bir istatistik bu sene neşredilecektir. Umum müdürlük bundan başka hayvanla cerredilen vesaiti nakliye hakkında mufassal bir istatistik tertibine başlamıştır. Üçüncü cilt istatistik yıllığı da basılmaktadır. İki aya kadar tab'ı hitam bulacaktır.

İstanbul belediyesi istatistik şubesinin mesaisi hakkında da bir program ve talimat ihzar olunacaktır.

Posta vapurunda yangın

Saint- nazaire, 29 (A.A.) — Geçen gün denize indirilen posta vapurunda yangın çıkmıştır. Ateşin söndürülmesine çalışılmaktadır.

Fransada tahkikat

Paris, 28 (A.) — M. Falcoz ile M. Lautier, M. Tardieuye Ooustric Bankası ile açık ve tabiî münasebatta bulunmuş olduklarını ve tahkikat komisyonu huzurunda serbestçe izahat vermek arzusunda olduklarını söylemişlerdir. Her ikisi de komisyon huzurunda dinlenmemden evvel resmî vazifelerinden istifa etmek arzusunu izhar etmişlerdir. M. Tardieu istifalarını kabul etmiş ve yerlerine şimdilik başkasının getirilmemesine karar vermiştri.

İkinci Yunan temsil heyeti de dün şehrimize geldi

Fransız tiyatrosunda temsiller verecek olan ikinci Yunan temsil heyeti dün sabahki, kovansiyonelle eşhrimize gelmiş ve dün akşam Fransız tiyatrosunda temsillerine başlamıştır.

Gelen trup Atinada Katrikon tiyatrosu müdürü M. Ednond Türst'ün riyasetindedir. ve Atinanın en iyi artistnan trupu reisi refakatinde Darülbedayiden İ. Galip Bey ile Yunan trapunu İstanbula celp eden ve ecnebi temsil heyetlerini celp etmekle meşgul olan M. Aridtti bulunduğu halde, matbaamızı ziyaret eylemiştir. M. Edmond Türst bu ziyareti esnasında, iki millet arasında başlıyan bu bediî temasların Türk Yunan milletleri arasındaki dostluğu daha ziyade takviye edeceğini ve harsî mukarenetlerini teshil eyliyeceğini söylemiştir.

İzmirde, Trabzonda C. H. F. teşkilâtı

İzmir, 28 — Halk fırkası teşkilâtı için Bergamaya giden meb'uslar avdet ettiler. İzmir meb'usu Vasıf Beyi gördüm:

"— Bergamada bütün halk Türkocağı salonunda toplandı. Halkın dertlerini dinledik. Bergama Halk Fırkasında çalışan bir çok münevver unsurlara tesadüf ettik.

Bu meyanda eskiden Serbes fırkada bulunan bazı zevatın da tekrar fırkaya iltihak etmek istediklerini gördük. Bergamadan çok memnun avdet ediyoruz. Menemene gidemedik. Belki yarın gideceğiz.,,

Dün saat on yedide Türk ocağında meb'usların iştirakile bir içtima yapıldı. Celâl, Vâsıf ve Münir Beylerle Kars meb'usu Halit Bey hazır bulundular. İçtimada umumî vaziyet etrafında uzun ve hararetli müzakereler oldu. Bu hafta zarfında İzmirin bütün tüccar ve sporcu gençleri de içtimaa davet edilecektir.

Trabzon 29 — Trabzon mebusu Hasan Beyin riyaseti altında ki fırka teşkilât heyeti burada teşkilât faaliyetine başlamıştır.

Ispanyada kar..

Madrit, 29 (A.A) — İspanyanın her tarafında şiddetli fırtınalar hüküm sürdüğü ve mebzul surette kar yağdığı bildirilmektedir. Bir çok gemiler limanlara sığınmışlardır.

Avrupa iktısadiyatı

Paris,' 28 (A.A) — Buğday ihraç eden merkezî Avrupa milletleri hakında hükûmetçe takip olunan siyasetten bahseden M. Flandin, rüçhan esasına müstenit tarife meslesinin gümrük rüsumunun tadili hususunun ve ziraatin zararma sanayii mazhar teshilât edecek müzakeratta firişilmesinin mevzuu bahs olamıyacağını söylemiş ve Fransanın iktısadiyatı muhtelit bir memleket olduğunu beyan etmiştir. Mumaielyh, beynelmilel tevhidi mesaî siyasetinin ana hatarı hakkında uzun uzadıya izahat vermiştir.

Cenevre, 29 (A.A) — Müşterek, ve mütemerkiz bir iktısadî faaliyet temin etmeğe memur konferans azası nihaî vesikayı imzalamışlardır.

Tahdidi teslihat işi

Cenevre, 29 (A.A) — İhzar tahdidi teslihat komisyonu harp levazımının ilânı meslesi hakkında Fransız murahhas heyeti tarafından verilen tadil takririni kabul etmiştir.

Spor

Ankara lig maçları başladı

ANKARA 29 A.A. — Ankara mıntakası lik maçlarına dün başlanmış ve Altmordu-Çankaya takımları arasında yapılan maçı Çankaya kazanmıştır.

Bisiklet müsabakası

ANKARA, 29 A.A. — Dün saat 14 te 15 kilometre dahilinde yapılan bisiklet müsabakasında Çankaya klübünden Hasan Bey 31 dakika 16 saniye ile birinci, Muhafız gücünden Recep Bey 34 dakika 26 saniye ile ikinci gelmişlerdir. Kazananlara madalyalar verilmiştir.

İspanyada tren kazası

Velence, 28 (A.A) — Barcelone- Ceville sürat katarı Cagen istasyonu yakında bir marşandiz trenine çarpmıştır. Lokomotif ve 2 vagon yoldan çıkmıştır. 3 yaralı vardır.

Türkçe tedrisatı için bir anket yapılacak

Vilâyette

Sıhhî meclis

Valinin riyasetinde perşembeye toplanıyor

Mecliste Tevfik Salim Paşa da bulunacak

Yeni hıfzıssıhha kanunu mucibince teşkil olunan hıfzıssıhha meclisi perşeme günü ilk içtimaını aktedecektir.

Komisyona valî riyaset edecektir. Hariçten komisyonda serbest talip olarak Tevfik Salim Paşa ve eczacılardan Rauf Bey bulunacaktır.

Maaş yarın veriliyor

Kânunuevvel umumî maaşı yarın verilecektir.

Ziyaretler

Kadıköy kaymakamı dün valiyi ziyaret etmiştir.

Maarif müsteşarı Darülfünunu gezdi

Şehrimizde bulunmakta olan maarif müsteşarı Mehmet Emin B. dün öğleden sonra maarif emini Muzaffer B. de refakatinde olduğu halde darülfünunu ziyaret etmiştir. Müsteşar B. bir saatten fazla müderrislerle hasbıhal etmiş ve darülfünuna ait bazı meseleler mevzuu bahsolmuştur.

Darülfünun emini Muammer Raşit B. makamında olmadığından müsteşar B. kartını bırakmıştır. Mehmet Emin B. avdette Türkiyat enstitüsüne uğrayarak bir müddet hazır bulunan müderrislerle görüşmüştür.

Müsteşar B. salı günü Ankaraya gidecektir.

Teşkilâtı mülkiye hududu encümeni

Kaza ve nahiye hudutlarının teşkilâtı mülkiyeye göre tadili hakındaki raporu tetkik etmek üzere mülkiye ve kavanin encümeni dünden itibaren içtimaa başlamıştır. Encümene her kaza dahilinden de iki aza iştirak edecektir. Encümen hafta sonuna kadar her gün toplanarak bu husustaki tetkikatı ikmal edecek ve raporu heyeti umumiyeye sevkedecektir.

İktısat meclisi yarın toplanıyor

Alî iktısat meclisi pazartesi günü Ankarada toplanacaktır. Bu içtimada 1928ile 1929 senesi tediye müvazeneleri ile memleketimizin haricî ticaretinin inkişafı tedbirleri görüşülecektir. İçtima 15 gün devam edecektir. Nurullah Esat Bey meclisin devamı müddetince Ankarada kalamıyacak, bir kaç gün sonra avdet edecektir.

Cenup hududunda muhafaza teşkilâtı

Cenup hududunda muhafaza teşkilâtımızın jandarmaya devredileceği haberi yanlıştır.

Muhafaza umuru jandarmaya devredilmiyecek, gene muhafaza memurları tarafından tedvir edilecek, fakat muhafaza teşkilâtı askerî dişiplin ve teşekküllere göre tadil edilecektir.

Muhafaza memurları kıta halinde olacak, onbaşıları, çavuşları, zabitleri bulunacaktır. Forma değişmiyecektir.

Bebek motörü kaptanı serbes bırakıldı

Gaz tüccarı Zazanof efendiye ait Bebek motörü Fenerbahçe açıklarından geçerken makinist Mehmet efendinin denize düşüp kaybolduğu haber verilmişti.

Bu vak'a üzerine polis tahkikata başlamış, ölümün şeklinden şüphe ederek motör kaptanı Bekir efendiyi vefata sebebiyet cürmile adliyeye vermiştir. Tahkikatı yapan 4 üncü müstantik Bekir kaptanı serbest bırakmıştır.

Tahkikata devam edecektir.

Türkçe!

Kabahat muallimlerde mi, usulde mi?

Mekteplerde inceden inceye tetkikat yapılacak

Son zamanlarda lise ve orta mekteplerde talebe türkçe derslerinde ekseriyetle zayıf görülmektedir. Bizim temas ettiğimiz bazı lise hocalarından bir kısmı bunu talebenin çalışmamasına, bir kısmı da tedris usullerinin fenalığına atfetmektedirler.

Haber aldığımıza göre mekteplerde bu sene içinde türkçe dersleri hakkında talebe vaziyeti üzerinde bir anket yapılacak, her muallim kendi talebesile yakından alâkadar olarak türkçe derslerinde aldığı neticeyi müdellel rapor halinde vekâlete bildirecektir.

Badema türkçe tedrisatı daha sıkı bir inzibat altına alınacaktır. Diğer taraftan gramer tedrisatı usullerinin değiştirileceği de şayidir.

Zorlu bir şoför

Üsküdarda şoför Burhan isminde biri Ahmet isminde bir arkadaşile kavga ettiği sırada yakalanarak merkeze getirilmiştir. Bundan muğber olan Burhan, polis merkezi içinde Ahmet Efendiyi yaraladığı gibi, komiser Hulûsi Beyin boğazını sıkmış komiser Hakkı, muavin Ali Rıza Ef. leri de küfürler arasında dövmüştür.

Bundan sonra Bürhan iki polisin muhafazasında berayı muayene tababete sevkedilmek üzre bir arabaya bindirilmiş ve yolda arabayı devirmiştir. Polis memurları Naci ve Nuri Ef. ler de arabanın altında kalarak yaralanmışlardır.

Bu şekilde bir çok cürümler işliyen Bürhan Üsküdar tevkifanesine nakledilmiştir.

Mecruh manifaturacı Ahmet Efendi vak'ayı bir muharririmize şöyle anlatmıştır:

— Evvelki gece ben ve yanımda Niyazi, kahveci Süleyman olduğu halde Akarçeşmede bir gazinoda rakı içmekte idik. Garsondan otomobil istedik. O sırada diger bir masada oturan şoför Bürhanettin, muavini Ali bizi götüreceklerini söylediler. Üçümüz Bürhaneddin ef. ye tekke kapısında bulunan hanemize götürmesini söyledik Fakat Bürhaneddin ve arkadaşları bizi evimize Bülbül deresinden ve Fıstık ağacından dolaştırarak evimize götürmek ve bizden fazla para almak istediler. Ben Fıstık ağacına geldiğimiz zaman otomobilin camını vurarak Bürhanettine bizi yanlışyoldan götürdüğünü söyledim. Bununu üzerine şoför Bürhaneddin muğber oldu. Ve beni dövmeğe başladı. Şimdi gördüğünüz gibi başımdan ve yüzümden ağır surette yaralı yatıyorum demiştir.

Bürhaneddin Efendi evrakile birlikte adliyeye teslim edilmiş isede kefaletle tahliye edilmiştir. Bu hususta şoför Bürhaneddin diyor ki:

Yanımda Ali, Şem'i olduğu halde müşterileri aldım. Çinara gitmek istiyorlardı. Bu yol çok yokuş olduğu cihetle kendilerini Fıstık ağacından götürmek istedim. Fıstık ağacına geldiğimiz zaman manıfaturacı Ahmet ve arkadaşlarının ellerinde bıçak olduğu halde bize hücum ettiler bende mukabelede bulundum demiştir.

Terziler cemiyeti heyeti idaresi

Terziler cemiyeti intihabatı dün yapılmıştır. Evvelce cemiyet reisi tarafından ihtilâs yapıldığı hakkındaki iddianın yapılan tahkikat neticesinde doğru olmadığı anlaşılmıştır.

Yorgancılar cemiyeti

Evvelce ekseriyet olmadığı için tehir edilen yorgancılar cemiyeti intihabı bugün yapılacaktır.

Kara kedi!

Doktorlarla gazetecilerin arası mı açılıyor?

İlmî makalelerin iktibasına meydan kalmıyacakmış

Cuma günkü etibba muhadenet cemiyeti kongresinde bazı doktorlar gazeteciler için:

— Gazeteciler dedikoduları kendileri çıkarıyorlar.. demişler Bu iddia uzun münakaşayı mucip olmuştur.

Haber aldığımıza göre bir kısım doktorlar badema tibbî mecmualarda çıkan yazıların muharririnin müsaadesi olmadan gazetelerin iktibas etmemesine karar vermişlerdir. Kongrede gazetecilere bazı hücumlar da yapılmıştır. Fakat kongreye bizzat riyaset eden doktor Niyazi İsmet B. dün bir muharririmize bunu gizlemek istemiş:

— Böyle bir şey mevzuu bahs olamadı. Sizi temin ederim.. demiştir.

Halbuki doktorların badema gazetecilere ihtiyatkâr bir cephe aldıklarını gene Niyazi İsmet B. diger doktor arkadaşlarına söylemiştir. Doktor Fahrettin Kerim B. dün bu hususta muharririmize demiştir ki:

— Evet, böyle bir meselenin görüşüldüğünü bana Niyazi İsmet B. söyledi. Ben kongrede yoktum. Bu mesele Mazhar Osman Beyin son yazıları münasebetile mevzuu bahsolmuştur. Gazetecilere karşı başka söylenmiş bir şey yoktur. Benim bildiğim budur."

Balkan Matbuat Cemiyeti

Edirne mebusu Zeki Mesut B. Atinada bir Balkan matbuat cemiyeti teşkili hakkındaki kararın tatbiki için Sofyada toplanacak kongreye iştirak etmek üzere dün Sofyaya hareket etmiştir. Sofyada toplanacak kongrede Balkan matbuat cemiyetinin esas niazmnamesi kaleme alınacaktır. Esas nizamname bilâhare İstanbulda akdedilecek bir Balkan matbuat kongresinde imzalanacaktır.

Şairi âzam jüri riyasetini kabul etti

Yerli mallar haftası zarfında yapılacak vitrin müsabakası için intihap edilecek jüri hey'etine riyaset etmesi için Şairi azam Abdülhak Hâmit Beyi hey'et namına ziyaret eden sergiler komisyonu azasından Hilmi Bey müşarünileyhin muvafakatını almıya muvaffak olmuştur.

Ecza lâboratuvarları da ucuz ispirto isteyorlar

Eczane sahiplerine ucuz ispirto tevziine bugünden itibaren başlanacaktır.

Lâboratuvar sahibi eczacılar da, kendilerine ayni şeraitle saf ispirto temini için müracaatta bulunmuşlardır.

Müskirat idaresi bunu kabul etmemiş ve ancak idarenin kontrolu altında alkola lâzım gelen ecza karıştırılmak şartile ucuz alkol verilebileceğini bildirmiştir.

Yeni teşekkül eden (Türkiye eczacıları lâboratuvarı Türk anonim şirketi) tesis hey'eti umumiyesi 22 kânunuevvel pazartesi günü saat on dörtte Türkocağında toplanacaktır.

Bu içtimada, şirketin idare meclisi, murakipleri hisselerin bedellerinin dörtte birinin alâka darlar tarafmdan tesviyesinin tasdik muamelesi yapılacaktır.

Bır ecnebi bankasının tasfiyesi

Şehrimizde çalışan ecnebi bankalardan Banka Oryantal muamelâtını tasfiyeye başlamıştır. Mali mahafilimize nazaran bu bankanın şehrimizdeki muamelâtını tatil etmesi hiç bir ehemmiyeti haiz değildir

Maarifte

Muallimler

İstanbulda bir klüp tesis ettiler

Şimdiye kadar 200 aza yazıldı

İstanbul muallimler birliği "Muallimler klübü" namında bir klüp tesis etmişlerdir. Klübe şimdiye kadar 200 ü mütecaviz aza kaydolmuştur. Klüpte muayyen zamanlarda müsamereler, konserler verilecek, muhtelif eğlenceler tertip edilecektir.

Klüp muallimler menfaatına her sene balo tertibini üzerine almıştır.

Klüp, muallimlerin samimî toplantılarına iyi bir mahfil olacaktır.

Maarif emanetinde içtima

Şehrimiz lise, orta ve san'at mektepleri müdürleri dün sabah saat onda maarif emini Muzaffer Beyin riyaseti altında bir içtima akdetmişlerdir. İçtima iki saat sürmüş ve mekteplerin vaziyetlerine ait bazı meseleler görüşülmüştür.

İçtimada bilhassa mekteplerin inzibatı ciheti mevzuu bahsolmuştur.

Namık Kemal ihtifali

Güzel san'atler birliği yakında bir Namık Kemal ihtifali yapacaktır. İhtifalin muazzam olabilmesi için ihzarat yapılmaktadır.

İhtifalde en büyük ediplerimiz davet edilecek, Namık Kemalin hayatı, eserleri hakkında konferanslar verilecektir.

İstanbul hukuk fakültesi talebesi Ankarada yapılan Namık Kemal ihtifali dolayısile Türk ocağına bir teşekkür telgrafı çekmiştir.

Telgrafta gençliğin samimî hissiyatı Türkocağına arzedilmiştir.

Maarif Emini Bursadan döndü

Bursada tetkik seyahatinde olan maarif emini Muzaffer B. şehrimize avdet etmiştir.

Muzaffer B. Bursa mekteplerindeki gördüğü intizamdan memnuniyetle bahsetmiştir. Bilhassa san'at mektepleri tam bir mükemeliyet içinde tedrisata devam etmektedir.

Maarif emini Bursa ve havalisindeki Millet Mekteplerini de teftiş etmiştir. Halk seve seve mekteplere devam etmektedir.

Muzaffer B. bir müddet sonra diğer havaliyi teftişe çıkacaktır.

Şükran H. sahne hayatı için ne diyor

Bursa, 29 (Milliyet) — Raşit Rıza temsillerine devam ediyor. Burada sahneye çıkan Şükran Hanımı ziyaret ettim Muammer Beyle birlikte idiler. Şükran H. a ihtisasatını sordum. Şükran H. ilk defa burada sahneye çıkmadığını Almanyada mektepte ikende sahneye çıktığını, binanenaleyh Bursada iki canbaz piyesine iştirak ettiği zaman korkmadığını söyledi. Şükran H. bu gece aktör Kin piyesindede rol alacaktır. Raşit Rızanın temsillerine büyük rağbet vardır.

Istanbula seyyah celbi propagandası

Belediyede teşkil edilen yeni seyyahin şubesinin nasıl bir çalışma tarzı takip edeceğine dair tetkikata başlanmıştır. Yeni bütçeye seyyah işleri için 5 bin lira konacaktır. Bu para ile resimli ve ingilizce, fransızca, almanca risaleler neşredilecektir.

Risalelerde kısa, fakat canlı malûmat bulunacak, bunlar dünyanın her tarafmdaki büyük seyahat acentalarına gönderilecek. Avrupanın maruf gazetelerine ilânlar verilecektir. Bu ilânlarda İstanbulun hususiyeti, güzelliği izah edilecektir.

Bankalar

Hangi noktalar üzerinde anlaşacaklar?

Henüz mukarrer bir şey yoktur

Bankalar arasında kambiyo için aralarında bir birlik yapacakları haberi yanlıştır.

Bankalar biri birlerinin zararına rekabet yapmamak için mu amelâtı umumiyeleri üzerinde yeni mevduat ve ikrazat baizleri ve kambiyo satışları üzerinde müşterek bir fiat listesi yapmak suretile anlaşmaya karar vermişlerdir. Mamafih henüz bu hususta anlaşmış, yani antant yapmış değillerdir.

Ticareti hariciye ofisinde içtima

Ticareti hariciye afisinde dün mühim bir içtima yapılmış, İktisat meclisi âlîsinde ticareti hariciyemizin inkişafı hakkında müzakere edilecek esasat görüşülmüştür.

Halı piyasamız canlandı

Mahallinden alınan malûmata göre İran halı fiatlerinde pek mühim bir tereffü vardır. Bu tereffü imalâtın ve mevcut malın azalmasından ileri gelmiştir.

İran halılarının azlığı Türk halılarının satışında mühim bir tesir yapmıştır.

Halılarımız üzerinde hararetli bir muamele başlamış, fiatlar da bir parça yükselmiştir.

Kahvecilerin trüstü şayiaları etrafında

Kahvecilerin aralarında bir trüst yaptıkları sureti katiyede tekzip edilmektedir. Salâhiyettar bir zat bu hususta demiştir ki:

— Türst yoktur. Bir birlik yapılması mutasavverdi. Fakat bütün tüccar bu birliğe girmediği için bir fiat tespit ederek ihtikâr yapmaları imkânı yoktur. Rakabet devam edecektir. Esasen birlik ihtikâr yapılacak bir teşekkül olsa birliğe müsaade edilmez.

Kambiyo Borsası

İsterlin	1030—00	Leva	65 —,10
Dolor	0,47 —,18	Şiling	3 34,50
Frank	12 00,00	Mark	1 97,00
Liret	9 00,01	Ley	79 —,45
Drahmi	36 —,49	Dinar	26 —,65
Frank	2 43,12,50	Koron	15—,90

Çatladıkapıda kaçak tütünler yakalandı

Evvelki gece çatladı kapı sahillerinde bir kaçakçılık olmuştur.

Sahilde dolaşan gümrük muhafaza motörü yüklü bir kayıktan şüphelenmiş, takibe başlamış, aradığı zaman kayıkta hiç bir şey görememiştir.

Fakat kayığın hareket ettiği sahile gidildiği zaman orada 4 balya kaçak tütün bulunmuştur. Balyalar musadere edilmiştir.

Fakat Rüsumat motörünün gelediğini gören kaçakçılar daha motör sahile yanaşmadan kaçtıkları için tütünlerin kime ait olduğu anlaşılamamıştır. Tahkikat yapılmaktadır.

İtalya ajanı geldi

Dünkü ekspresle muhtelit mahkeme İtalyan murehhası M. Montagna Romadan şehrimize gelerek Tokatlıyan oteline inmiştir.

Yeni bir vapur

Yelkenci Zadeler Pake kumpanyasının lüks vapurlarından bulunan "SOUİRAH„ vapurunu satın almıştır. Mezkûr vapur "ERZURUM" namile Karadeniz hattına tahsis edilmiştir, bu suretle ticareti bahriyemiz yeni bir vapur daha kazanmış oluyor.

Bir tavzih

Dünkü nüshamızda spor haberleri arasında Galatasaray - Kurtuluş klüpleri arasındaki maç neticesi 2-1 gösterilecek iken sehven 8-1 gösterildiğinden tashihi keyfiyet olunur.

Dişçi mektebi muallimleri ve Tıp Fakültesi

Bunların iddiasına göre Dişçi Mektebinin tedennisi tıp fakültesi yüzünden imiş

Tıp fakültesi tarafından idarî ve malî bütün salâhiyet ve hakları alındığını iddia eden Dişçi ve eczacı muallimlerinin bu fakülte aleyhindeki müracaatları Darülfünunda alâka ile karşılandı. Darülfünun emini Muammer Raşit B. dişçi ve eczacı muallimlerinin mazbatasını aldığını ve tetkike başladığını söylemiş ve şunları ilâve etmiştir:

"— Henüz mazbataya ait tetkikatımı bitirmediğim için bu hususta beyanı mütalea edecek vaziyette değilim.

Dişçi ve eczacı şubeleri ile Darülfünun diğer şubeleri arasında hak itibarile fark yoktur. Çünkü hepsi Darülfünuna merbutturlar. Hepsi de ayni nizamname ahkâmına tabidirler. Bareme tevfikan hazırlanmış olan yeni bütdçemizde dişçi ve eczacı muallimlerinin maaslarına da zam yapılmıştır.

Yeni bütçe yalnız müderrisleri değil, muallimleri de tatmin etmiş oalcağı kanaatindeyim. Daha fazlasını yapmak imkânsızdır.

Dişçi ve eczacı mezunları, fakültelerden neş'et edenler gibi darülfünun mezunudurlar.„

Diğer taraftan Tıp fakültesi reisi Süreyya Ali B. ise dişçi ve eczacı muallimlerinin noktayı nazarlarına ancak yarın cevap verebileceğini söylemişthir.

Eczacı mektebi muallimlerinin iddiasına göre Tıp fakültesi bütçede tahsisat mevcut olduğu halde dişçi muallim muavinliği imtihanlarını diger fakültelerde yapıldığı halde dişçi mektebinde tasarruf iddiasile tenzil ettirmiş imiş.

Gene ayni mektep hocaları Ezcacı ve dişçi tedrisat masarifinin son 5 sene zarfında 45,000 liradan 6000 liraya indirildiğini söylüyorlar.

Tıp fakültesi muallimlerine kıdemlerine göre yapılan zamlar bu şubelere teşmil edilmemişimiş.

Dişçi ve eczacı şubelerinde mevcut 19 muallimin vücude getirecekleri kitaplara mahsus tahsisat ta azaltılmıştır.

Tahsisat azlığından dolayı eczacı ve dişci şubeleri tedris vesaiti lâyikiyle temin edilmediği ve muallimlerin mesailerine kifayet edecek derecede darülmesai tesisine imkân verilmediği de iddia olunmaktadır. Maarif vekâleti, dişçi ve eczacı muallimlerinin mazbatalarını tetkik etmektedir.

Yarın fakültelerin reisleri darülfünun emininin nezdinde bir içtima aktedeceklerdir. Bu içtimada eczacı ve dişçi muallimlerin mazbatasının mevzuu bahs olması muhtemeldir.

Mahkemelerde

Bir sene ağır hapse mahkûm oldu

Hüseyin Kâzım B. namında bir zatın evinden halı, seccade, gramofon ve bir hayli plâk sirkat eden Ebuzer oğlu İbrahim, Koço ve Seyfinin dün muhakemeleri intiça edilmiş ve Koço ile Seyfinin halı ve sairt sirkatile alâkadar görülmediğinden bunların beratlerine ve cürmü sabit olan İbrahiminde bir sene müddetle ağır hapse mahkûmiyetine karar verilmiştir.

Sergardiyan Galip Ef.nin muhakemesi

Dün üçüncü cezada hapisane ser gardiyanı Galip Ef. nin muhakemesine devam edilmiştir. Geçen celsede tebligat ifasına karar verilen Mahmure Hanımın Ankarada bulunduğu anlaşıldığından celbinden vaz geçilmesine ve evrakın mütalea edilmek üzere müddeiumumiliğe tevdiine karar verilmiş ve muhakeme başka güne bırakılmıştır.

Polisi tahkir eden Haydar

Haydar isminde biri zabıtaya hakaret ettiğinden dolayı 3 üncü cezada mevkufen muhakeme edilmektedir. Dünkü celsede dinlenen şahitler, hakaret vaki olduğunu söylediler. Maznun mahkemeye bir ietida vererek tahliyesini talep etti. Mahkeme Haydarın kefalet akçesi vermek suretile tahliyesini muvafık gördü. Müddei umumî iddianamesini Dermeyan ederek Haydarın tayini cezasını talep etti.

Karar gelecek celsede verilecektir.

Ecnebi parası bozdurmak için

Şehirde ecnebi parası bozdurmak, isterlin, dolar, mark, frank gibi paralar mukabilinde Türk parası almak için Borsaya müracaat mecburiyeti yoktur.

Ecnebi paralrı bankalarda ve saraflarda Türk parası ile tebdil edilebilir.

Borsada spekülâsyon yapan musevi

Polis ikinci şube müdürlüğü Türk parasını koruma kanununa muhalefet ederek Borsada spekülasyon yapan İsak Ef. isminde bir Museviyi nezaret altına almıştır. İsak Ef. hakkında tanzim olunan tahkikat evrakı ikmal edildikten sonra müddei umumiliğe verilecektir.

Resmi geçit

Ford bugün büyük bir resmi geçit yapıyor

Fort fabrikasının Türkiyede imal edilen arabalarını halka teşhir etmek üzere bugün İstanbulda bir resmi geçit yapıalcaktır. Bu resmi geçidin vuku bulacağından bir kaç gündür ilân sütunlarımızda bahsediyorduk.

Resmi geçidin görülmesi, yalnız Ford Motor Company'nın piyasaya arz ettiği mamulâtında tatbik ve istimal eylediği usulleri tetkik için değil, memleketimizde bu gibi bir resmi geçidin şimdiye kadar icra edilmemiş olması noktai nazarından da büyük bir ehemmiyet ve alâka uyandıracaktır.

Resmi geçitte 30 kadar araba teşhir edilecek ve Fort Motor Company'nın faaliyetini ve en son asrî 1930 lüks modeline kadar Fort arabalarmda derece derece tatbik edieln tekemmülât ve icra edilen terakkiyat sayesinde Fort nakliyatmın vücude gedirdiği inkılâbm semeresi müşahede edilecektir.

Ford kumpanyasının bir kaç milyon Türk lirasının sarfile Tophanede tesis eylediği muazzam ve her türlü vesaiti mihaniki ye ve fenniye ile mücehhez fabrikada vücude getirilen otomobiller, Türk işçiliği ve emeğinin inzımamile en büyük makinistler tarafından imal ve müte hassıs eksperler tarafından en son metotlar dairesinde teşkil olunmaktadır.

Binaenaleyh- gerek kamyon ve gerekse otomobil - vesaiti nakliye ile münasebttar olanların evvel emirde mamulâtı da hiliyenin revacmı temin hususunda büyük bir alâka göstermeleri ve bilhassa Fort mamulâtı gibi bütün dünyada şöhret kazanmış arablara rağbetgöstermeleri cümlei vezaifinden olmalıdır.

Resmi geçidin büyük bir muvaffakiyet kazanacağı ve Fort arabalarının Türkiyedeki satışının tezayüdüne büyük bir âmil teşkil edeceği ve binnetice memleketimizi dahi iktisaden müstefit edeceği ümidindeyiz.

Köprü altındaki midyeler

Köprü dubalarının altmdan çıkan midyeler iyi cinsten olduğu için belediyeye bir grup müracaat ederek bunlardan istifade etmek teklifinde bulunmuştur. Bu müracaat tetkik edilmektedir.

Fikir, Mizah, Edebiyat, San'at

Milliyet

Asrın umdesi "Milliyet" tir

30 TEŞRİNİSANİ 1930

İDAREHANE — Ankara caddesi No: 100 Telgraf adresi: Milliyet, İstanbul.

Telefon numaraları: İstanbul 3911, 3912, 3913

ABONE ÜCRETLERİ

	Türkiye için	Hariç için
3 aylığı	400 kuruş	800 kuruş
6 „	750 „	1400 „
2 „	1400 „	2700 „

Gelen evrak geri verilmez

Müddeti geçen nüshalar 10 kuruş tur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir.

Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

Bugünkü hava

Dün hararet en çok 16 en az 8 derece idi. Bugün rüzgâr lodos esecek hava açık olacaktır.

FELEK

Doktorlar ve biz!

Doktorların bilmem hangi içtimaında doktor Mazhar Osman Beyin Fakülte hocaları hakkında söylediği sözler tenkit edilirken hekim beylerden biri açmış ağzını yummuş gözü nü gazeteciler hakkında bir söyemediğini koymamış. Maalesef bu sözü söylenen hekim Beyin ismi yazılı değil ki bu satırları ona ithaf edeyim. Maamafih ben hanî "meçhul asker„ gibi bu meçhul hekime hitap edeceğim.

Azizim doktor X Bey! Size meşhur Şeyh Sadinin bir hikâyesini nakledeyim. Şeyh Sadi hocadan döndüğü zaman kendisini tehmiyete-yani tebrik ziyaretine -igelen bir doktoru kabul etmiş. Doktor kendisini Saliye taktim ederken hekim fiân diye taktim etmiş.. Halbuki Şeyh Sadi hacca gitmeden evvel bu adam ressamlık edermiş. Şeyh bu san'at tebdiline hayret etmiş ve sormuş:

— Lâkin aziz, sen evvelce ressam değil miydin?..

— Evet ressamdım amma şimdi hekimlik ediyorum.

— Mesleğini neden değiştirdin? Para kazanmıyor mıydın?

— Yook! Pek kazanıyordum. Lâkin ressamlıkta hatalarım ilel'ebet tablolarımda kalıyordu.. Hekimlikte ise hatamı toprak örtüyor..

İşte Doktor X Beyefendi. Biz gazeteciler tıpkı Şeyh Sadinin dostu ressam gibiyiz.. Hatalarımız dikili taş gibi ilel'ebet yaşar ve sizlere bile tariz vesilesi verir. Lâkin sizinkini toprak örter.. Hemen birlikte dua edelim.. Allah tüyü bitmemiş yetimler hürmetine kimseyi sizin elinize ve bizim dilimize düşürmesin!..

İki mektup götüren pul

Size garip bir şey anlatayım.. Yakınlarımdan biri bir yabancı memlekete bir mektup göndermiş, ve mektuba 12,5 kuruşluk pul yapıştırmış. Mektup yerine gitmiş, fakat pula kimse damga vurmayı akıl etmemiş. Mektuba muhatap olan adam da pulu sökmüş ve mektubu gönderene bir garibe olarak göndarmiş...O da ne yapmış biliyor musunuz. İkinci bir mektup yazmış ve o pulu üstüne yapıştırmış aynı adama göndermiş.. Siz bu satırları okuduğunuz zaman o pul ikinci mektubu götürüyor. Ne dersiniz bu gayretli pula!..

FELEK

Siyaset işleri

Serbest Fırka neden feshedildi?

Serbest Fırkanın, kendi kendini feshetmesi, efkârı umumiyemizi epeyce işgal etti.. ve etmektedir. Fırkanın bu akibetine, memleketin siyasî hayatı hesabına müteessir olmamak mümkün değildir..

"Nezih bir muhalefet„ vaadile efkârı umumiye önüne çıkan ve bu simasından dolayı Cümhuriyetin takviyesi ve inkişafı namına çok büyük bir sevinçle karşılanan bu fırka, ilk vaadine sadık, ve "nezih muhalefet„ çerçevesi dahilinde kalsaydı, yaşamaması mümkün olamazdı.. Çünkü dünyada, hiç bir muarız fırkanın, muvafık fırkaya mensup liderler, derhal ve matbuat tarafından bu derece teşvik ve teşci edildiği vaki değildir.

Bu da, sırf cümhuriyetin ve siyasî terbiye seviyemizin inkişafı namına "nezih muhalefet„ fırkasının doğması, büyümesi, samimî bir surette arzu edildiği için yapılmıştı..

Fakat Serbest Fırka, nedense, ilk vaadinin çerçevesi içinde kalamadı:Daha emeklemeğe bile başlamadan, *en kısa yoldan en az bir zamanda iktidar mevkiine* gelmek istediğini ilân etti.. ki bizce bu, birinci ve başlıca hatayı teşkil eder..

Bundan sonra Fethi Bey, Başvekilin Sivas nutkuna cevap vermek için, (İzmir) e gitti ki, bu da ikinci bir hata idi..

Sonra İzmire gidip o elîm, acı hâdiselere şahit olduktan sonra, bu hâdiselerden çıkan mânayı, herkesten evvel doğrudan doğruya onlara şahit olan Fethi B.in kendisinin anlaması lâzım gelirdi; böyle iken, fırka henüz emekleme devrini bile atlatmadan, belediye intihaplarına iştirak edildi ki, bu da hata üstüne hata oldu..

Kanaatimizce, Serbest Fırkanın feshine sebep olan âmiller, buraya kadar saydığımız hâdiselerde mcündemiçtir.

Yoksa, memleketi iyi anlamış, bir lider ve bir idare hey'eti sıfatile, *sabur, hamul* ve *müteenni* hareket edilse, fırka, evvelâ Millet Meclisi muhitinde "nezih bir muhalefet„ havası içinde beslenerek büyütülseydi, merkezden muhite doğru çok dikkatli, çok itinalı ve çok titiz bir inkişafa mazhar kılınsaydı, Serbest Fırka şüphesiz nezih bir muhalefet fırkası olarak uzun ömürlü olurdu; ve cümhuriyetin daha ziyade serpilmesine yardım da ederdi.

Fırkasını, bu tarzda sevk ve idare etmeği Fethi Beyefendiden beklemek te hakkımızdı.. Fakat heyhat ki böyle olmadı.. O sabır ve tahammül gösterilemedi.. İktidar mevkiine gelmek için lâzım olan uzun seneler göze kestirilemedi:

Fırka, işte sevk ve idaredeki bu hatalarının kurbanı oldu...

* * *

Fırkanın fesih kararının istinat ettirildiği temel de esasından çürüktür..

İzah edelim:

1 — Cümhuriyet Halk Fırkası nizamnamesinin tabir caiz ise yedi uknumundan 6 ıncısı diyor ki "Cümhuriyet Halk Fırkasının umumî reisi, fırkanın banisi olan Gazi Mustafa Kemal Hazretleridir„ , 7 ncisi de diyor ki "işbu umumî esaslar, hiç bir veçhile tebdil edilemez.„

Acaba, üç ay evveline kadar Cümhuriyet Halk Fırkasının en mühim erkânından bulunan Fethi Beyefendi ve arkadaşları bu "hiç bir veçhile tebdil edilemez„ olan düsturu bilmiyorlarmı idi?

Biliyorlardı da, değişebileceğini tahmin ediyorlar idi ise, aflarına sığınarak arzedelim ki, bu, Gazi Hazretlerinin hiç bir veçhile değişmez karakterlerini anlıyamamak demektir.. Halbuki, Gaziyi en iyi anlamış olanlardan birisini de Fethi Beyefendi ve arkadaşları olması lâzım gelirdi..

Yok, bu düsturun değişemiyeceğini biliyorlar idise o halde nasıl olur da, fesih beyannamelerinde:

Feshine sebep olarak "Atiyen Gazi Hazretlerile siyasî sahada karşılaşacaklarını„ anladıklarından dolayı, sahneden çekildiklerini iddia edebilirler?

2 — Bundan başka, Gazi Hazretleri, Fethi Beyefendiye yazdıkları cevabî mektuplarında "sarahaten kendilerinin Cümhuriyet Halk Fırkasının umumî reisi olduklarını söylemişlerdi.„

Hattâ kendisi Reisicümhur olmayıp ta fırkasının başında bilfiil bulunsaydı bile yine Fethi Beyin teşkil edecekleri muarız fırkayı samimî olarak, ve cümhuriyetin takviye ve inkişafı namına, hüsnü telâkki edecekleri, ve bu mücadeleden zevk duyacaklarını ilâve buyurmuşlardı..

Bunlar, Serbest Fırkanın atiyen Gazi Hazretlerile —Halk Fırkasını umumî reisi sıfatile— siyasî sahada karşılaşacağını, sarahaten ifade etmiyor mu idi?

O halde, nasıl oluyordu da, Serbest Cümhuriyet Fırkası Gazinin fırkasıdır diye zihinler teşviş ediliyordu?

3 — Bundan başka zihinlerde ki bu teşevvüşü izale için "Cümhuriyet„ gazetesinin Gazi Hazretlerine yazdıkları açık mektuplarına, verdikleri cevapta, resmî vazifelerinin hitamında, yani bir sene sonra Cümhuriyet Halk Fırkasının bilfiil başına geçmeleri tabiî olduğunu ve bunu Fethi Beyefendiye yazdıkları mektupta da tasrih buyurduklarını beyan buyurmamışlardı..

Atiyen siyasî sahada, Cümhuriyet Halk Fırkası umumî reisi Gazi Hazretlerile karşılaşabilecekleri, keyfiyeti, bunlardan daha sarih ne ile ifade olunabilirdi?

Gazinin *bu son beyanatları* hakkında fikrini soran gazetecilere Fethi Beyefendi: "Vaziyette değişmiş bir şey yoktur.„ Diyerek, bu şartlar altında belediye intihabatına da iştirake karar vermişler idi.

Acaba bunu söylemek ve yapmakla, atiyen Gazi Hazretlerile siyasî sahada karşılaşabileceklerini, fesih kararını vermeden aylarca evvel anlamış ve kavramış olarak ve bunu göze alarak, siyasî faaliyetlerine devam ettiklerini göstermiş olmuyorlar mı?

Bunun aksini iddia etmek Fetih Beyefendinin anlayış kabiliyetinden şüphe etmek demek olur ki buna hiç bir zaman gönlümüz kail olamaz..

O halde fesih beyannamesindeki atiyen Gazi Hazretleri ile siyasî sahada karşılaşacaklarını anladıklarından dolayı, sahneden çekildiklerini nasıl olur da, fesihe sebep olarak gösterebilirler?..

Doğrusu, bunu anlamak çok güçtür..

Kanaatimizce, Serbest Fırka feshine karar verince, bunun sebebini hiç başka yerlerde aramadan, samimî olarak:

"Biz nezih bir muhalefet yaratmak gayesile ortaya çıktık.. Fakat sonra iş değişti.. En kısa yoldan, en az bir zamanda iktidar mevkiine gelmek sevdasına düştük.. Fakat bu yolun da hakikaten çok uzun, çok dolambaçlı, ve çok dikenli olduğunu gördük.. Bu uzun ve arızalı yolun yorucu, üzücü, sabır ve tahammül isteyenyolculuğunu göze alamadık.. Sahneden çekilmeği tercih ettik.„ deseydi. Daha merdane ve daha faziletkâra ne bir itiraf olurdu.

Yeşilköy: A. RIZA

Unutamamak felâketi karşısında...

— Fransızcadan —

Kendine malik değildi. Ne istediğini, ne düşündüğünü bilmiyordu. Şu anda bütün emeli onu görmek, bir an evvel görmekti.

Sevdiği kadını görmek için hissettiği bu şiddetli arzunun sebebi yok değildi.

Aradan uzun bir zaman geçmiş, biribirlerinden ayrılmışlardı. Şimdi tekrar gidip onu bulmak imkânına malik olduğu için bu arzusunu bir an evvel tatmin etmek istiyordu.

Gitti. Kadın eskidenberi oturduğu yerde bulunuyordu.

Onun için kendisini bulmakta müşkülât yoktu.

Onun bulunduğu yere geldi. Kadın kapının açıldığını duymamıştı. Kadın birdenbire şaşırmıştı. Aradan epi zaman geçtiği halde eski kocasını tekrar kendi evine gelmiş görmek kadını çok şaşırttı. Eski kocasına hayretle bakıyordu.

Erkek te az heyecanlı bir hal de değildi. O kadar ki içeri girerken şapkasını başından çıkarmayı bile unutmuştu. Nihayet kadın ona bir yer gösterdi, oturmasını söyledi. Bu hiç beklenmiyen ziyaretin sebebini anlamak istiyordu.

Erkek anlattı.. İkisinin de tanıdığı bir kadına rast gelmişti. Bu kadın uzun zamandanberi başka bir memlekette olduğu için şimdi tekrar avdet edince ona sormuş, zevcesi hakkında malûmat istemişti. Bunun üzerine o da bir zamandanbe . ayrıldıklarını söylemek mecburiyetinde kalmıştı. Anlatıyordu:

— Buna hayret etti. Bizim ayrılmamızın sebebi ne olabileceğini sordu. Ben de zevcemin sadakatinden şüphe ettiğim cihetle aramızda geçimsizlik olduğunu, bu yüzden ayrıldığımızı söyledim. O benim ne büyük bir kabahatta bulunduğumu söyledi.

Dünyada en sadık bir kadına malik olduğum halde bunu takdir etmiyerek kendisinden ayrılmakla büyük bir cinayet işlediğimi söyledi.

Evet.. Ben şimdi anlıyorum ki biribirimizden ayrılmak yüzünden hiss ğim bedbahtlığın ıstırabından mes'ul olan benim.

Hep unutmak için uzak yerlere gittim. Fakat ıstırabımı unutmak kabil olmadı. Onun için hemen bu uzun seyahate bir nihayet vererek buraya geldim. İşte tekrar buradayım. İstiyorum ki beni affedesin.. Çünkü ben seni bıraktım..

Kadın karşısındaki erkeğin sesinde derin bir samimiyet bulunduğunu hissetti.

— Fakat, dedi, ben seni niçin affetmiyeyim?..

Çoktan affettim. Müsterih ol..

Ben müsterihim. Sen de müsterih ol....

— Bu kâfi değildir. Hayatımızı tekrar birleştirmek...

Kadın gayet sade ve tabiî surette elini uzattı. Bu tavru ile artık aralarında konuşulacak hiç bir şey kalmadığını anlatmak istemişti. Dedi ki:

— Mümkün değil . . Şimdiki zevcim beni kâfi derecede mes'ut ediyor...

Bütün ümidi yıkılmış bir halde başı dönerken, bastığı yeri bilmiyerek kapıya doğru ilerledi, çıktı.

Her şey bitmiş, nedametten beklediği son ümit te yıkılmıştı..

Fakat en elîm şey şu idi: Unutamıyordu.

Bilmecemiz

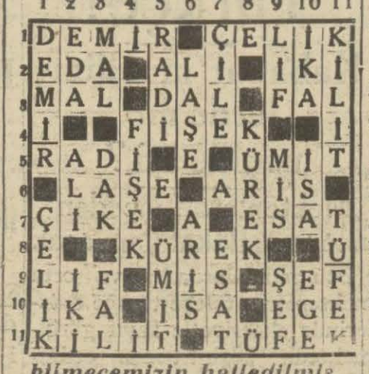

bilmecemizin halledilmiş şekli

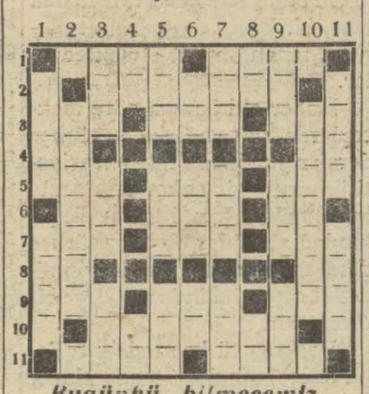

Bugünkü bilmecemiz

Soldan sağa ve yukardan sağa:

1 — Yapmak (4). Aletler (4)
2 — Uyanıklık (4).
3 — Leke (3). Valide (3). büyük (3).
4 — Zaman (2) Başına bir (k) gelince ateş kesilir (2).
5 — Cet (3) Dem (3). yapmak (3).
6 — Yuva (2). Değnek (3). Nota (2).
7 — Kalın kumaş (3). Cilve (3) Ansızın (3).
8 — Nota (2). Uzak nidası(2)
9 — Bir nevi kuş (3). Yükseltmek (3). Beyaz yağmur (3)
10 — Yemek dükkânı (7).
11 — Piyanko (4) göstermek (4).

Kömürcıyan B. asarından

Ameli hesabı ticari	120
Ameli usulü defteri 4 kısım	150
Ameli ve tatkiki kambiyo	50
Amerikan usulü: Yevm. D. Kebir	75
Yeni muhasebe usulü	175
Ticari malûmat ve bankacılık	150
İktisat ilmi	125

Dr. HORHORUNİ

Frengi Belsoğukluğu

Tedavihanesi Beyoğlu Tokatlıyan yanında Mektep sokak No. 35 Tel. 3152 muayene her gün sabahtan akşama kadar.

Mektepliler müsabakası:

Dayinlere son cevap

81 inci haftanın birinciliğini kazanan Darüşşefakadan 26 Reşat B. dir. Yazısı şudur:

Haftanın en mühim haberi: Maliye vekâletinin dayinlere verdiği son cevaptır. Malûmdur ki Türkiye cümuhriyetinin büyük bir dürüstlükle peyderpey vermeği kabul ettiği Osmanlı borçlarının teşrinsani taksiti yüzünden, dayinlerle Maliye vekâletimiz arasında muhaberat cereyan etmektedir. Buna sebepte bu defaki taksitin ancak üçte birini hazırlıyabildiğimizi bildirmemizdir. Hâmiller, bu vaziyet karşısında bizi 1928 muahedesi ahkâmına tamamiyle riyate davet ediyorlar ve müteahsıs M. Ristin raporuna nazaran Türkiyede tediye kabiliyeti mevcut olduğundan teşrinisani takistini tamamen tediye etmezsek, taahhüdatımıza riayetkâr olmadığımızı ilân edeceklerini yazıyorlar. Maliye vekâlei bu telgrafa verdiği cevapta mevzuu bahs meselenin bir kambiyo buhranından müteveellit ihtiyatî bir tedbir olmadığını, ancak iktısadî vaziyetin icap ettirdiği tedabiri esasiyeden olduğunu ve esasen M. Ristin raporunda, Türkiyenin malî vaziyetindeki müşkülât nazarı itibara alınarak, Osmanlı borçları tediyatında bazı müsaadat derpiş edilmesini kabul ettiği zikr olunmaktadır. Vaziyete bakılırsa Türkiye, vazifesini yapmış oluyor.. Ve yapacaktır.

Fakat pek tabiîdir ki, bu keyfiyet şu şartlarla mukayyettir: İktısadî vaziyetimizle mütenasip tediye kabiliyetimiz ve malî istiklâlimizle.

Hilâfı nizam getirilmesinden naşi onu Yenikapı yirmi dokuzu Çatladıkapı ve 51 i Samatya iskelelerinde olmak üzere müsadere edilen cem'an 74 çeki meşe ve 16 çeki gürgen odunu 7-12-930 pazar günü ihale edilmek üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin yevmi mezkûrda saat üçte Defterdarlık binasındaki ihale komisyonuna müracaatları.

Dr. Taşciyan

Zührevi hastalıklar tedavihanesi Eminönü Minasyan eczanesi karşı sokağında No 4

Iztirap çekiyor musunuz?

Ağrı hissettiginiz yerde hemen:

SLOAN'S LINIMENT

koyunuz; hemen ağrınızı teskin eder. Kanın deveranını ihya, iltehabı tenkis ve ağrıyı izale eder

Taklitlerinden sakınınızı

Harik, hayat, kaza ve otomobil sigortalarınızı Galatada Ünyon hanında kâin **ÜNYON SİGORTASINA** Yaptırınız.

Türkiyede bilâ fasıla icrayı muamele etmekte olan

ÜNYON

kumpanyasına bir kere uğramadan sigorta yaptırmayınız.

Telefon: Beyoğlu - 2002

(Milliyet)in edebî romanı: 38

Etem İZZET

— Sen yüz verip başına çıkartmasaydın o kendi istediğine değil, bizim istediğimize varacaktı...

— Gördün ya, ayağına kadar gittin de adam yerine koyup kabul bile etmedi!

En son, birz daha bağırıyor, biraz daha serteliyor:

— Karı karı, bu işi halletmez sen sana ekmek yok.

Seni de ben kapı dışarı atarım!..

Diye tekmesini kaldırıp köşede sinmiş, iki gözü iki çeşme kadıncağızın üzerine atılıyor, annem titrek, hasta, cılız sesile:

— Yapma.. Bey. Benim kabahatim ne?..

Diye haykırıyor, tekmeden kendisini korumak için biraz daha çırpınıyor.. Gerileyip büzülüyor!

İşte, bu anda uyandım, kendimi orada, o sahnenin içinde, o hailenin yanı başında sandım!

Acaba, benim teessürümün şiddeti mi bu sahneleri gözümün önüne getiriyor, yoksa hakikat mi gözlerime aksediyor?..

Hele Cahit ne oldu, hiç bilmiyorum?. Yalıya geliyor, kıyametleri koparıyor da bana mı haber vermiyorlar, ne oluyor, ne bitiyor?.. Bugün yine Ulviyeye saatlerce valvardım:

— Bir mektup yazayım, Cahide götür...

— Cahitten bana bir haber getir!..

O kadar çok yalvarıyorum ki, benim yerimde bir başkası olsa, bu kadarını "izzeti nefis„ meselesi yapar, susar, bir daha ağzını açıp tek kelime söylemez. Hizmetçi kızın ayaklarına bile kapandım!

Bakalım,

— Her halde bir çare bulmaya çalışacağım...

Dedi, ne yapacak?..

* * *

İşler galiba yoluna girmeye başlıyor. İnat para etmeyecek. Biraz zekâyı işletmek lâzım. Ben de inat yelkenlerini suya indirdim. İşi diplomatlığa vurdum. O da benden kurnaz amma, bakalım:

— Kadının fendi erkeği yendi...

Dedikleri gibi oalcak mı?..

Gece, Ulviyeye:

—Hâlâ düşünemedin mi Ulviye?..

Dedim.

— Düşündüm...

Dedi.

— Cahidi bana getirecek misin?..

— Hayır, mektubunuzu göndereceğim...

— Ne zaman?..

— Ne vakit isterseniz. Fakat, o kadar çok korkuyorum ki. Eğer paşa haber alırsa beni mahveder.

— Nereden haber alacak ki...

—Olabilir ya?. O garip adam dır. İhtimal burada bile bizi kontrol altında bulunduruyordur...

Sevindim,

— Sen meraklanma, hiç bir şey olmaz. Ben hemen bir mektup yazayım.

Dedim.

— Peki...

Dedi. O kadar çok memnundum ki, sanki birdenbire dünya benim olmuş gibi idi. Sanki, bu mektubu yazmakla hemen kurtuluyordum, hemen Cahidi yanımda buluyordum, hemen buradan çıkıp gidiyordum. İçimde hapsini ikmal edenlerin hürriyeti, prangaları çözülenlerin ferahlığı, gurbetten dönenlerin tez canlılığı vardı. Ulviyeye:

— Bir dakika dur...

Dedim. İki satırcık bir mektup yazdım:

—Cahit. Ben hâlâ yalıdayım. Uyuşukluğuna hayret ediyorum. Nişanlın sahte bir nikâhla buraya kapatılmış dururken sen meydanda yoksun. Ne yap yap beni kurtar ve mümkün olan tedbirlere baş vurarak hemen beni götür...

Gözlerinden öperim...

Bu bir kaç satırı bitirir bitirmez..

— Ulviye, çabucak sen bunu koynuna sok.. Belki bir gelen filân olur...

Dedim. İlâve ettim:

— Evi sana tarif ettimdi. Kabilse hemen gönder!..

Sanki, benim de ağzımda imiş. Kızcağız, daha mektubu alıp ta koynuna götürürken paşa kapıdan içeriye girdi.

Ulviye hemen iki kat oldu:

— Buyursunlar efendimiz...

Paşa bir ona, bir bana baktı. Bilmem bir şeyin farkına vardı mı, varmadı mı, Ulviyeye:

— Haydi sen çık!..

Dedi. Nede olsa ikimizin de içimiz titriyordu. Kabahat işliyenler için yüzlenmeseler bile bir ürperme geçirmek,

— Aman farkına varıldı mı?..

Diye bir lâhze tereddüde düşmek tabiîdir. Bizimkisi kabahat değil amma, ne olsa yine bir başkasından korkarak, çekinerek, sakınarak yaptığımız bir iş. Ele geçersek, benim için hiç bir şey yok Ulviye için fena! Bu yüzünden paşanın ne söyleyeceğini merakla bekliyordum. Fakat her halde hiç bir şeyin farkında olmamalı ki,

İlk sözü:

— Nasılsınız Hanımefendi?..

Oldu. Bir an evvelki haletiruhiyemi, yeni düşünüş tarzımı muhafaza ediyordum. Cevap verdim:

— Teşekkür ederim...

Bunu, benim ağzımdan ilk defa işitiyordu. Hayret eder gibi oldu, dudaklarında toplanan neşeli tebessümü saklıyamadı:

— Çok memnun oldum...

Dedi, yanıma geldi. Bu hayret ediş, tebessüm beni de tekrar düşündürdü, ve.. Kararımı tazeledim:

— İnattan bir şey çıkmayacak. İki taraf ta ayni halde kaldıkça sonu gelmiyecek, benim mahpusluğum sürüp gidecek. Biraz da zekâ, hile, diplomatlık tarafından yürümek lâzım. Nasıl olsa ben bu bunağı kandırırım!

Konuşmaya başladık. Fakat kendimi çok idare ediyordum. Kat'iyyen sinirlenmiyor, sinirlerimin yatışmış olduğunu da göstermek istemiyordum. Sadece hafif, ümit verici, biraz se

(Bitmedi)

HALK ve ESNAF

Sebiller ne olacak?

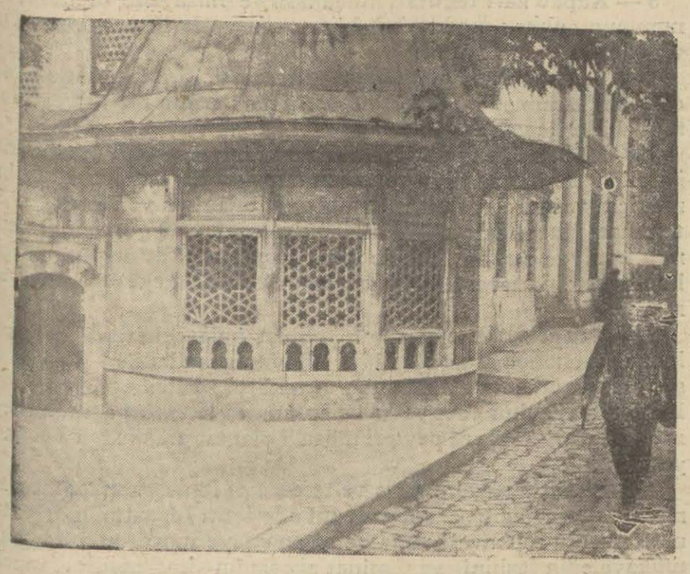

Sebillerin kiraya verileceği haberini aylardan beri işidip duruyoruz. Henüz ortada müsbet bir karar yok. Bir çok defalar yazıldığı gibi bu sebiller, bakımsızlıktan harap olup gidiyor. içlerinde tarihî kıymeti haiz olanları da bulunan sebilleri kurtarmak için mutlaka kiraya vermek lâzım gelip gelmediğini bilmiyoruz. Yalnız, bunların daha fazla harap olmalarına meydan verilmemesi için ne yapılmak lâzımsa yapılmalıdır fikrindeyiz.

Maymun merakı

İşte bir minimini maymuni omuzda geziyor. Sokaklarda ayı ve maymun oynatmak menedildikten sonra, bazı kimseler, maymun yavrusuna merak sardırmışlardır.

Maymunun insana en kolay alışan bir hayvan olduğunu, şu resim pek güzel gösteriyor.

Çiçek bolluğu var

Sonbahar, pek te hak verdirmeyecek bir şekilde, nisbeten ılık geçtiği için mevsim çiçekleri pek çoğalmıştır.

Bilhassa krizantemler, kokusuz olmakla beraber renklerinin tatlılığı ve tenevvüü itibarile [illegible]

İri krizantemlerin cinsi nadir olanları tanesi elli kuruşa kadar satılmaktadır. Mamafih, küçüklerin demetini 15-20 kuruşa kadar veriyorlar. Havalar, birdenbire bozulmazsa bu sene kış ortalarına kadar çiçeksiz

İlk gelen arabalara binmeyiniz!

Tramvayda, rahat seyahat etmek elinizdedir

Şu gördüğünüz tramvay arabasının basamaklarına varmcaya kadar dolması, arabaların kifayetsizliğinden ileri geliyor zannederseniz çok aldanıyorsunuz. Hemen hemen üç dakikada bir, bir kaç hat üzerinde ayrı ayrı sefer yapan arabalar olduğu halde, halkın bu bir tek arabaya tehacümünü izah edebiliriz. Her kes, ilk rastgeldiği arabaya binmek istiyor ve bunun kalabalık olup olmadığına bakmıyor. Hattâ, bilâkis kalabalık olanını her nedense ötekilerine tercih ediyor.

Halbuki, çok değil nihayet iki veya üç dakika bekleseler birbiri arkası sıra işliyen bir kaç tramvay bulacaklarına hiç şüphe etmemeli. Bilhassa akşamları, bu lüzumsuz tehacüm kendini pek acıklı surette hissettirmektedir. İşlerinden dönen yolcuları taşıyan ilk tramvay arabaları, basamaklarına yapışan arkadaki hortumlarına tırmanan adeta bir salata sepeti manzarasını almaktadır. Halbuki, dediğimiz gibi, kısa bir müddet intizar edilse de arkadan boş gelen arabalara binilse, hem daha az zahmet çekilir, hem de bir takım şikâyetlere meydan kalmazdı. Cuma günleri tramvaylar, nisbeten az kalabalık olduğu halde bir kısım arabaların gene hıncahınç dolmasını başka sebebe hamletmek imkânı yoktur.

Karilerimizden Mahmut Sait imzasile aldığımız bir mektubu bu münasebetle aynen naklediyoruz:

— Her sabah dokuzda işimin başına giderim. Bu saat tramvayların en fazla kalabalık olduğu bir saattir. Fakat ben, daima rahat seyahat ederim. Sebebi şudur: İlk gelen tramvaylara binmem. Beklerim ki bir kaç tramvay geçsin. ondan sonra arabalar, tenhalaşır. Eger başkaları benim gibi yapsalar, mevcut şikâyetlerin önüne süratle geçilirdi.„

Kariimizin mütaleasına iştirak ederiz. Halkımızdan bir az sabırlı olmalarını ve bir dakika evvel varabilmek bahasına kendilerini cendreye sokmamalarını halisane tavsiye ederiz.

Çüp arabaları

Çöplülere dair her taraftan bir çok şikâyet mektupları alıyoruz. Bir kere bu evlere haftanın gayri muayyen bir veya iki günü uğramakta, sonra da çöplerin hepsini almadan çekilip gitmekte imişler. Diger taraftan, sokakta, çöp arabalarının kapakları kapanmıyarak, pek müstekreh bir şekilde geçirildiğine sık sık şahit oluyoruz. Bin bir mikrop saçan bu müzahrefat arabalarının büyük caddelerden geçirilmemesi bilhassa lâzımdır.

Hele, yolda saatlerce durup beklemek hiç caiz olmasa gerektir. Nezafet işleri müdürünün nazarı dikkatini celbederiz.

Bir mübadilin derdi

Bir kariimiz yazıyor:

Lozan muahedenamesinin aktinden sonra Yunanistandan mübadele suretile Türkiyeye gelenlerdenim. Terkettiğim emvale mukabil İstanbulda mal aldım. Fakat, elimdeki tapu ve sair kıymetli senetler muhteviyatının ancak yüzde yirmisi derecesinde bir şey elime geçti. [illegible] ha hiç bir şey alamadım. İstihkaklarını alamıyn benim gibi daha pek çok kimseler olduğunu işidiyorum.

O halde bütün bu hak sahipleri, haklarını aramak için kime müracaat edecekler? Bir aralık, istihkakı kalan mübadillere bono verileceği söylenmişti. Fakat bu haberden de henüz

Cereyan verilmedi

Sultan Selim de Tabak Yunus mahallesinde elektrik verilmesi hakkında bir kaç senedenberi uğraşmak neticesinde muvaffak olduğu elektriği üç ay mukaddem tesisatı ikmal edildiği halde el'an elektrik cereyanının gelmemesi mahalle halkını hayrette bırakmaktadır.

Merciin nazarı dikkatini celbederim.

Soba fiatleri ne halde?

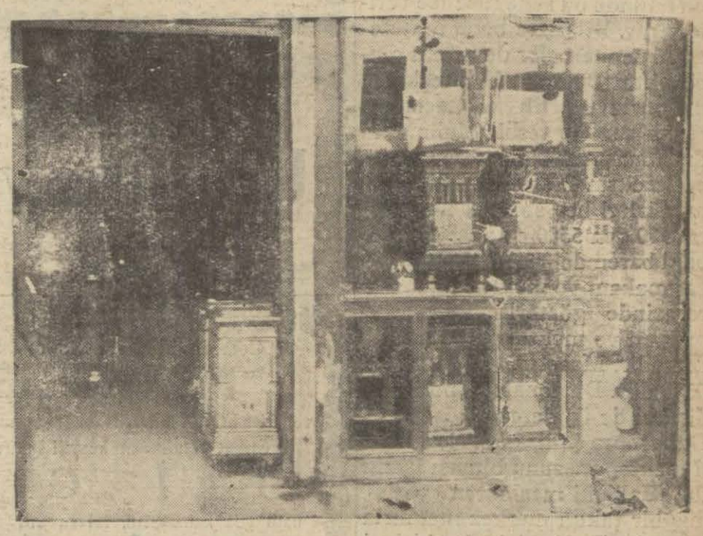

Bu sene İstanbulda soba çeşitleri pek çoğalmıştır. Ayni zamanda hem kok kömürü, hem odun yakan, sobalara rağbet fazladır. Salamandra taklidi sobaların pek ucuzları çıktığı görülmektedir. Çini sobalara gelince bunların Fransız markalıları 35-48 lira arasındadır. Üzeri boyalı demir sobaların fiatı 15 liradan 40 liraya kadar oynamaktadır. Çinilerin içinde bir de Bulgar malı olanlar vardır ki bunlar çabuk dağılmakta ve her sene tamiri için hayli para sarfı icap etmektedir. Demirden yapılan yerli sobalara ucuzluğundan dolayı rağbet fazladır. Soba borularının fiatı bu sene geçen senekinden farklı değildir. Eyileri 30-32,5 kuruşa satılmaktadır.

Trabzon hurması

Son günlerde Trabzon hurması dediğimiz kış meyveleri çoğalmıştır. Bunların, hevenkler halinde odaların tavanlarına asılarak olgun bir hale gelmeleri beklenir.

Lezzetli bir yemiş olmamakla beraber manzarası itibarile caziptir. Trabzon hurmasının bol olduğu seneler, kışın çok şiddetli geçtiğini söylerler. Eğer bu lâf doğru çıkarsa vay halimize!..

Sütlü tatlılara rağbet!

Mahallebicilik, aşağı yukarı millî zanaatlerimizden biridir. sütlâç, mahallebi, tavuk göğsü ve emsali sütle yapılan tatlıları İstanbullular çok severler. Piyasadaki umumî durgunluğun mahallebi sarfiyatına tesir etmediği, bir taraftan yeni yeni mahallebici dükkânlarının açılmasından anlaşılıyor.

Bir aydanberi, Sirkeci civa- dükkânı açılmıştır. Anlattıklarına göre İstanbulda en çok mahallebi, sonra sırasile sütlâç, aşure, tavuk göğsü ve kazan dibi sarfedilmekte imiş. Baklava, sarığı burma, tulumba, revani gibi tatlılara rağbet nisbeten azmış.

Ekmek kadaifi, piyasadan gittikçe çekiliyormuş. Bunun yerini tel kadaifi ve yassı kada-

Emniyeti umumiye müdürü T. Hadi B.

(Baş tarafı 1 inci sahifede)

kanun projesi hazırlanmaktadır. Tevfik Hadi B. dün kendisi le görüşen bir muharririmize şu beyanatta bulunmuştur.

"— Polis vezaif ve teşkilâtı hakkında yeni bir proje hazırlanmaktadır. Bu proje bir lâyiha halinde bu sene meclise verilecektir. Bilâhare buna müteferri nizamnameler de anzim olunacaktır. Bunda zabıta teşkilâtı memurini nterfih ve tecziyesi esaslı surette tesbit olunmakta dır. Maaşat ta buna göre tanzim edilecektir. Meselâ şimdi polis müdürleri beş sınıftır. Maaşları 3500 den 5500 e kadardır. Hal buki baremde polis müdürleri kaymakam ve mektupçular derecesinde gösterilmiştir. Kaymakam ve mektupçular ise üç dercedir. Maaşları 4500, 5000, 5500 dür. Binaenaleyh polis müdürleri de üç derece olacaktır. Dahasonra polismüdürlerinin a lî mektep mezunu olması lâzım dır. Halbuki meslekten yetişmiş bir takım merkez memurları vardır. Bunlar için de birinci das edilmiştir. Maaşı 3500 kş tur. Hülâsa proje tetkik edilmektedir. Bu esas dahilinde biz de teşkilâtımızı hazırlıyoruz. Daha sonra vazife dolayısile takdirname alan memurların maddeten taltifini, meselâ iki takdirname alan bir memura nı sıf maaş nisbetinde ikramiye verilmesini düşünüyoruz. Polis mekteplerinin tevhidi için de tetkikat yapıyoruz. Şimdi İstan bul Konya ve Trabzonda olmak üzere üç mektep vardır. Halbuki bunalra ayrı ayrı mütehassıs te dariki daha güçtür. Buradaki mektebi gezdim. Çok müsait buldum. Mektepler tevhit edilirse senede 300 polis yetiştirile cektir.

Rusyada ihtilâl rivayeti

Arkadaşlarımızdan birinin yazdığı Rusydaki ihtilâl hakkında tahkikat yaptık. Rus sefi ri Suriç yoldaş henüz Ankarada dır. Seferathanede ise, bu ihtilâlden ademi malûmat beyan edilmiştir.

33,500 rum etabli vesikası aldı

Şimdiye kadar etabli vesikası alan Rumların miktarı hakkında tahkikat yaptık. Rumların adedi takriben 32,500 dür.

Yeni neşriyat

Büyük Hayatlar

Büyük mütefekkir (Gasson) nu Muallim Mübahat Bey tarafından tercüme edilen dokuzuncu eseri. "Büyük Hayatltr,, gaye ve işlerinde muvaffak ve kendilerine ve dünyaya faydalı olmuş 24 İnsanın nasıl çalıştıklarını, nasıl yürüdüklerini göste rir. "Büyük Hayatar,, Memleketimiz gençliğinin okuyacağı kıymetli Kitaptır.

Muhit

Muhitin bu ay nüshası intişar etti. Venizelosun ve Amerika ticaret müsteşarının mülâkatları enteresandır. 4 tane hikâye, enfes şiir ve nesirler, muhtelif ve faideli makaleleri şayanı tavsiyedir.

Tefrikası Maeterlinck'in "Monna Vanna,,sıdır.

Tiyatro - Sinema

İs.B. Darülbedayi temsilleri

İSTANBUL BELEDİYESİ DARÜLBEDAYİ

Bu akşam saat 21,30 da **Venedik taciri**

Komedi 5 perde

Yazan: W. Shakespeare

Tercüme eden: M. Şükrü B.

Sa'ı günü akşamı Bir Kavuk dıvrildi. Muhasip'zade Celâl beyin tarihî komedisi.

Millet tiyatrosu bu akşam

San'atkâr Naşit bey

Komik Şevki bey ve rejisör karakaş efendinin iştirakile Milâyeci Kasbar komedi 1 P. Tehlike işareti dıram 1 P. Buda benim kısmet revu 1 P. Varyete Dans.

yarın akşam

MELEK SİNEMASI

(Comedie Fransaise) Şürekâsından dilber ve sehhar artist

MARIE BELLI

temamen Fransızca sözlü İkinci filmi olan

TEHLİKELİ OYUN

muazzam ve muhteşem filminde takdim edecektir.

Tesis edilen yeni ve mükemmel makina sayesinde bütün mükâlemeler filmde aynı zamanda Türkçe olarak gösterilmektedir.

Sinemanın üç büvük dehakâr artisti

IVAN PETROVITCH, LIL DAGOVER, JEAN TOULOUT

Pek yakında . . . . . sinemasında

Unutmayan Kadın

Sesli sözlü ve şarkılı Fransızca filminde

arzı endam edeceklerdir

Bütün şehir halkı

"Comedie Fransaise„ Şürekâsından parlak ve dehakâr artist

MARIE BELL

ve ARLETTE MARGHAL, müteveffa VAN DURAN ile JEAN WEBER tarafından kemali muvaffakiyetle temsil edilmekte olan

F İ G A R O

nam göz kamaştırıcı mizansenli mnhteşem filmini göstermek üzere

ASRÎ SİNEMAYA

koşmaktadır. Bugün 16 1-2 matinesile suaresinde

ZENGİN VARYETE PROGRAMI

Filmin uzunluğu hasebile suarelere tam 9 1-2 de başlanıyor

Dünyanın en büyük baritonu

LAWRENCE THİBBETT

Pek yakında . . . . . de

Konya İcra Memurluğundan:

Konya tüccarından İnluceli zade Behçet efendi tarafından talep edilen konkurdato talebinin 24-11-930 tarihinden muteber olmak üzere tervicine ve işbu tarihten itibaren iki ay mehil verilmesine ve mehli mezkûrun ilânına Konya icra dairesi konkurdato itiraz mercince karar verilmesi üzerine İcra ve iflâs kanununun 282 inci maddesi mucebince borçlunun mallarının defterinin yapılmasına başlanmış olduğundan mezkûr kanunun 283 üncü maddesi mucebince mumaileyh Behçet efendide alacağı bulunanların yirmi gün içinde alacaklarını Konya icra memurluğuna müracaatla alacaklarını kaydettirmeleri ve alacaklarının müstenidatını ibraz etmeleri ve müddeti mezkûrenin hitamından sonra vuku bulacak müracaatların konkurdato müzakeresinden hariç bırakılacakları ve konkurdato teklifinin müzakeresi için de alacaklıların 12-1-931 tarihine tesadüf eden pazartesi günü saat onda borçlunun Çarşı'da K. I. sokağındaki ticarethanesinde toplanılacağı ve toplanmaga takaddüm eden on gün içinde alacaklıların vesikalarını tetkik ettirebilecekleri ve konkurdatonun teklifinin alacaklılarca kabul ve imzasından sonra on gün zarfında vuku bulacak itirazların kabul olunabileceği ilân olunur.

Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesinden:

Şişli çocuk hastanesinde tahtı tedavide iken 929 sensi zarfında vefat eden eşhasa ait eşyayı metrukeye mahkemece vaziyet edildiğinden tarihi ilândan itibaren eshabı matlup ve alâkadaranın BİR ay ve veresenin üç ay zarfında Beyoğlu dördüncü sulh hukuk mahkemesine müracaatları lüzumu ilân olunur.

İstanbul Mahkemei Asliye birinci ticaret dairesinden:

Memaliki Şarkiye Fransız Bankasının bir kıt'a rehin mukavelesi bir iki kıt'a hesabı cari kabul mektubu mucibince Sultan Hamamında katırcı oğlu hanında 16 No da mukim Hüseyin Hüsnü ve Mehmet Rifat şirketi zimmetinde matlubu bulunan (kırk bir bin üç yüz seksen beş) Türk lirasile (bin dörtyüz otuz altı) İngiliz lirası altı şilin onbir penanın temini istifası zımnında medyun şirkete ait Ortaköy'de Hilâl deposunda mevcut tahminen 93000 kilo tütünün satılmasına karar itası talep olunması üzerine keyfiyet alelûsul rahin şirkete berayı tebliğ arzuhal irsal kılınmış ise de ikametgâhı mechul bulunduğu verilen şerhten anlaşıldığından ilânen tebligat ifası tensip kılınmış olmakla medyun şirketin ilânın neşri tarihinin ferdasında muteber olmak üzere bir güna itirazı olduğu takdirde mahkemeye bildirmesi ticareti berriy kanununun 767 inci maddesi mucibince ilân olunur.

ZAYİ: 119 numerolu Gümrüklerde muamele takip karnemi zayi ettiğimden ve bu kere yenisini alacağımdan hükmü kalmadığı ilân olunur Komisyoncu Emin

TEPEBAŞI GARDENİ

Yarın akşam

Sevimli Fransız dansözü

MILLY REX

Veda temsili münasebetile

BÜYÜK GALA MÜSAMERESİ

ETUAL SİNEMASINDA SOKAK KIZI

tamamen sesli ve muzikalı film.

Mümessilesi:

BETTY COMPSON'nun

tatlı sesi ile hünerle keman çalışından herkes meftun kalıyor.

İlâveten: Canlı ve sesli resimler

Bugün

MELEK ve ELHAMRA

sinemalarında

haftanın büyük muvaffakiyetini teşkil eden

SERSERİ KIRAL

tamamen renkli büyük opera filmi. Yeni makinemiz sayesinde filmdeki mükâlemeler Türkçe ve Fransızça gösterilmektedir.

Bu gün saat 18,30 te matine olarak

FRANSIZ Tiyatrosunda

Meşhur Vlyolonist

JACQUES THİBAUD

nun VEDA KONSERİ verilecektir.

MAJİK SİNEMASI

DÖRT PİYADELER GARP CEPHESİ

muazzam FRANSIZCA SÖZLÜ FİLM

7 kânunuevvelde başlıyor

Pek yakında

. . . . . sinemasında

G A R P

Senenin en büyük Filmi

Geli[illegible]a Mahkemesi Riyasetinden:

Şerefnur vapuru sivarisi Rahmi bey tarafından Jolhanri vapuru süvarisi Müsyö Jan aleyhine vaki muracaat üzerine Deniz Ticaret kanununun 1065 inci maddesi mucibince raporun alınması için 7-12-930 pazar günü saat on olarak tayin edildiği usulen ilân olunur

SEYRİSEFAİN

Merkez acenta: Galata küprü Başında; Beyoğlu 2362 Şube acentesi; Sirkeci'de Mühürdar zade hanı alında. Telefon İst. 2740

Pire - İskenderiye postası

(Ankara) vapuru 2 kânunuevvel **Salı** saat 10 da Galata rıhtımından kalkarak çarşamba sabahı İzmir'e perşembe sabahı Pire'ye cumartesi sabahı İskenderiye'ye varacaktır. İskenderiye'den Pazartesi 15 de kalkacak Çarşamba Pire'yede uğrayarak Perşembe İtanbul'a gelecektir.

İSKENDERİYE'DEN aktarma PORTSAİT için de Eşya kabul olunur.

Trabzon birinci postası

(Mahmutşevketpaşa) vapuru 2 kânunuevvel Salı akşamı Galata rıhtımından Zonguldak, İnebolu, Sinop, Samsun, Giresun, Trabzon, Rize'ye kalkacak ve dönüşte Sürmene, Trabzon, Tirebolu, Giresun, Ordu, Ünye, Samsun, Sinop, İnebolu, Zonguldağa uğrayacaktır.

Ayvalık sür'at postası

(Mersin) vapuru 2 kânunuevvel salı 17 de Sirkeciden Gelibolu Çanakkale Küçükkuyu, Edremit, Burhaniye, Ayvalığ'a kalkacak ve dönüşte Altınoluğ'a uğrayaraktır.

Azimette Gelibolu için yük alınmaz.

1 kânunuevvelden itibaren Adalar ve Yalova hattı tarifeleri değişmiş ve yeni tarifeler iskelelere asılmıştır.

TAVİLZADE VAPURLARI

Ayvalık - İzmir postası

T.Z **Saadet** vapuru Her Pazartesi akşamı saat 17 de Sirkeciden hareketle Gelibolu, Çanakkale, Ayvalık ve İzmire azimet ve Çanakkaleye uğrayarak avdet edecektir.

Yolcu bileti vapurda da verilir

Adres: Yemişte Tavilzade biraderler telefon İstanbul 2210

SADIKZADE BİRADERLER VAPURLARI

KARADENİZ MUNTAZAM VE LÜKS POSTASI

Dumlupınar

vapuru 30teşrinisani **Pazar** günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle (Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, ordu, Giresun, Trabzon ve Rizeye azimet ve avdet edecektir.

FİRUZAN

vapuru 2 kânunuevvel **SALI** günü akşamı Sirkeci rıhtımından hareketle " Zonguldak, İnebolu, Samsun, Trabzon, Rize ve Hope„ ye azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için Sirkecide Meymenet hanı altında acentalığına müracaat. Telefon:İstanbul 2134

Lüks-İzmir Mersin postası

Türkiye vapuru 1 kânunuevvel **pazartesi** günü saat 18 de Sirkeci rıhtımından hareketle Gelibolu, Çanakkale, İzmir, Küllük, Fethiye, Antalya, Alâiye, Mersine azimet ve avdet edecektir.

Tafsilât için, Eminönü, Balık pazarı, Helvacı sokak 9 numaralı acentasına müracaat. Tel. İst. 2288

Dünyada bir valide için en kıymettar şey yavrusunun sıhhatidir. Bu sıhhatin payıdar olmasını temin için mevadı muzirreden ve mikroplardan arî saf süt olan GLAKSO unsuru gıdaisinden başka bir şey yedirmeyiniz.

EKZEMA ve eski yaralara

en iyi ilâç Dermos merhemidir.

Satılık Jakarlı fanile makinesi

Meşhur alem (Dubied) trikotaj makineleri fabrikasının mamulâtından olup ancak beş ay kadar çalışmış motorla müteharrik No 8 ve 120 santimlik bir adet jakarlı fanile makinesi çok ucuz bir fiatla satılıktır. Talipletin Bahçekapıda İstanbul esnaf Bankasına müracaatları.

Beyoğlu

2 İNCİ NOTER

Galata Tünel mertebani sokak ehvence emlâk bakımı. Bono protesto ve seire... Tel: B. O. 1385

Jandarma imalâthanesi müdürlüğünden:

Yerli imal edilmiş olmak üzre 617 çift demir efrat karyolası kapalı zarf münakasa usulile satın alınacaktır. Münakasa 20-12-930 cumartesi günü saat 14 te Gedik paşada Jandarma imalâthanesinde yapılacaktır. Şartname imalâtganeden verilir. Teklifnamenin tarzı İmlâsı şartnamede münderiçtir.

Dr. A. KUTİEL

Cilt ve efrenci hastalıklar tedavi hanesi. Karaköy Topçular caddesi 34.

Theo Reppen vapur acentalığı

NORVEÇ BANDIRALI

Brıtt - Marie

vapuru 1 kânunevvel pazartesi günü Karadenizden muvaseletle Anvers, Hamburg ve Baltık denizi limanları ile Norveçya için emtiai ticariye tahmil edecektir. Fazla tafsilât için Galata'da eski Loyd hanında Theo Reppen vapuru acentalığına müracaat. Tel. B. O. 2274

LLOYD TRIESTINO

Limanımıza muvasalatı beklenen Vapurlar

PALESTİNA vapusu 1 kânunuevvel pazartesi (İtalya ve Yunanistan) dan

DİANA vapuru 4 kânunuevvel perşembe (Odesa, Romanya ve Bulgaristan) dan

Yakında limanımızdan hareket edecek vapurlar

KAMPİDOGLİO vapuru 30 teşrinisani pazar (Burgaz, Varna ve Köstence) ye

PALESTİNA vapuru 2 kânunuevvel salı (Samsun, Trabzon, Batum ee Novorosisk) e

SEMİRAMİS vapuru 4 kânunuevvel perşembe sabah tam 10 da (Lloyd Ekspres) olarak (Pire, Brendizi, Venedik ve Trieste) ye

[COSULICH Line] kumpanyasının lüks vapurlarına aktarma edilerek Şimali ve Cenubî Amerika limanlarına gitmek için tenzilâtlı doğru bilet verilir.

Her nevi tafsilât için Galatada mumhane (Lloyd Triestino) ser acantesine. Telefon Beyoğlu 2127 vaya Galata sarayında sabık Selânik bonmarşası binasındakı yazıhanelerine. Telefon Beyoğlu: 2499 ve yahut Sirkecid Kırzade hanındaki yazıhanesine müracaat edilmesi. Telefon İstanbul: 235

İktisat vekâletinden;

1 — Ankara'da şehir civarındaki teşçir sahasında 42,612 lira bedeli keşifli su deposunun inşası altı ay zarfında ikmal edilmek üzere 15-11-930 tarihinden 15-12-930 tarihine kadar otuz gün müddetle kapalı zarfla münakasaya konulmuştur. İhalesi 15-12-930 Pazartesi günü saat 15 te yapılacaktır.

2 — Münakasa Ziraat müsteşarlığı dairesinde heyeti mahsûsası tarafmdan icra edilmekte olup şartname sureti almak ve evrakı fenniye ve projeyi görmek istiyen talipler mezkûr dairede münakasa heyetine müracaat eder.

3 — Kapalı zarf teklifatı münakasa ve müzayede ve ihalât kanununun onuncu maddesindeki tertibat ve tarifata göre raflara vazolunur.

4 — Talipler ihale günü muayyen saatte Ziraat müsteşarlığı dairesinde münakasa heyetine teklif zarflarının bizzat veya resmî vekillerile verirler.

5 — Münakasaya iştirak edeceklerin bu ve emsali taahhüdat işlerile âşinalığı ve ticaret odasında mukayyet bulunmak ve bunun için vesika ibraz etmek ve pey sürmek için verilecek %7,5 teminatı muvakkata akçesi ihaleyi müteakip 10 gün içinde teminatı kat'iyye olarak % 15 şe iblâğ etmek meşruttur. Bunun için hükûmetçe muteber millî bankaların kefalet mektubu kabul olunur.

6 — Teklif zarfları heyet ve talipler müvacehesinde açılacak kanunun onuncu madde ve bu[illegible] 5 inci maddede ki tarifat ve şeraite uygun zuhur etmiyenlerin teklifleri kabul edilemez. Peylerde tesavî zuhur eder ve nakıs bulunursa heyetin tayin edeceği zamanı geçmek üzere peyleri müsavî olanlar arasında münakasa yapılır.

7 — İnşaatın aksamı enva ve teferruatı ikinci maddede sureti nin alınacağı yazılı şartnamede münderiçtir. İnşaatın, hafriyatın malzemenin mukavelename ve şartnameye muvafık olmaması mukavelenin feshini ve teminat akçasının irat kaydini mucip addedilir.

8 — Müteahhit inşaatı mezkûre için hükûmetçe fennî vukuf ve kabiliyetine itimat edilecek zevat istihdam edecektir.

9 — Komisyon haddi lâyik görülen bedel üzerine vekâlet makamından kat'î ihale emrini alarak ihaleyi icra eder. Ve ihaleyi müteakip 10 gün zarfında Noterlikçe musaddak mukavelenameteati olunur.

10 — İnşaatın hitamında hafriyattan ve inşaattan biriken toz, toprak ve molozlar köşkün hududu haricine atılacaktır.

Istanbul menkul kıymetler ve kambiyo Borsası ve Osmanlı Bankası komiserliğinden:

27 Eylül 1930 tarihli ve 1726 numaralı kanuna tevfikan İstanbulda Bankalar konsorsiyomu tarafından Osmanlı Bankasına çek olarak teslim olunan isterlinlerle bunların mukabilinde mevkii tedavüle çıkarılan ihtiyat evrakı nakdiye mıkdarını mübeyyin 9 uncu tebliğ.

27-11-1930 tarihindeki vaziyet :

1 — Döviz Teslimatı

20-11-1930 tarihine kadar konsorsiyomca Osmanlı Bankasına çek olarak teslim edilmiş olon £	İsterlin adet 1.015968.0.1.
20-11-1930 dan 27-11-1930 tarihine kadar konsorsiyomca Osmanlı Bankasına çek olarak teslim edilen	13,031.19.11
27-11-1930 tarihine kadar konsorsiyomca Osmanlı Bankasına yapılan isterlin teslimatı yekûnu	1.029.000

2 — Teslimatı vakıa mukabilinde mevkii tedavüle çıkarılan ihtiyat evrakı nakdiye

Konsorsiyom tarafından teslim edilen isterlinlere mukabil 20-11-1930 tarihine kadar mevkii tedavüle çıkarılmış olan ihtiyat evrakı nakdiye	Türk Lirası Adet 10.465.932,13
İsterlin teslimatı mukabilinde 20-11-1930 dan 27-11-1930 tarihine kadar mevkii tedavüle çıkarılan ihtiyat evrakı nakdiye	134.236,0.5
Konsorsiyom tarafından teslim edilen isterlinlere mukabil 27-11-1930 tarihine kadar mevkii tedavüle çıkarılmış olan ihtiyat evrakı nakdiye yekûn	10.600.168,18

27 Eylül 1930 tarih ve 1726 numaralı kanuna tevfikan keyfiyet Maliye Vekâleti namına tebliğ ve ilân olunur.

Devredilecek ihtira beratı

" Renkli bilfarz demiri ihtiva eden ham maddelerden beyaz renkte çiüento istihsalinin izahı „ hakkındaki icat için Sinai müdüriyeti umumiyesinden istihsal edilmiş olan 27 şubat 1929 tarih ve 781 numerolu ihtira beratı hakkında bu kere başkasına ferağ veyahut icara verileceğinden mezkûr ihtirayı satın almak ve yahut isticar etmek arzusunda bulunan İstanbul yeni postahane arkasında Aşır efendi kütüphanesi caddesinde Türkiye hanının 18-22 numerolarında kâin vekili HANRİ VALTEE İSTOK efendiye müracaat eylemeleri.

Haliç iskelelerinde mazbut 404 adet kayın varil tahtası 48 gürgen 10 adet meşe 649 çam kerestesi ile 75 adet kayın küreklik bin adet kestane çubuğu 8 çeki kayın 3 çeki meşe 5 çeki kocayemiş odunuki cem'an dokuz kalem orman emvali 10-12-930 çarşamba günü ihale edilmek üzre müzayedeye çıkarılmıştır.

İzahat almak isteyen taliplerin orman müdüriyetine ue yevmi ihalede de saat üç de Defterdarlık binasındaki ihale komisyonua müracaatları.

Haliç iskelelerinde mazbut 3 adet çam ve 60 adetkyaın direk ile 30 adet köknar tahtası 8 adet kayın kerestesi 7 adet köknar 6 adet çam sereni 4-12-930 perşembe günü ihale edilmek üzere müzayedeye çıkarılmıştır. İzahat almak istiyen taliplerin orman baş müdüriyetine ve yevmi ihalede saat üçte de defterdarlık binasındaki ihale komisyonuna müracaatları ilân olunur.

Rakıya kıymet veren yalnız rayiha ve lezzeti değil, kimyevî terkibinin safiyetidir

Rayiha ve lezzeti en nefis ve kimyevî terkibi en temiz rakıdır

Hilâliahmer balosu:

Hilâliahmer menfeatine her sene verilmekte olan kışlık balo, bu sene de kânunuevvelin 18ci perşembe günü akşamı Türkuvaz salonlarında saat 22 de verilecektir.

Balonun geçen senelerden daha mükemmel olmasını temin için dahiliye vekili Şükrü Kaya Beyefendi hazretlerinin riyeseti muhteremelerinde teşekkül eden hey'eti tertibiye şimdiden faaliyete başlamıştır.

1726 Numerolu 27 Eylûl 1930 tarihli kanunun tatbiki dolayısile vaki olan ihtiyat Evrakı Naktiye ve Döviz Giriş ve Çıkışları 27 2 ci Teşrin 1930 tarihindeki vaziyet

1º — Döviz Giriş ve Çıkışları

20 — 2 ci teşrin 1930 tarihinde mevcut evelki bakıye £.	1.015.968.0.1
Tahsil edilen yahut hafta zarfında tahsil edilecek olan Dövizler 20/11 — 27/11 tarihinè kadar £.	13.031.19.11
Hafta zarfında çıkan Dövizler	
Fark	
27—2 ci Teşrin 1930 tarihinde Osmanlı bankası yedindeki Dövizler yekûnu £.	1.029.000.—

2º — İhtiyat Evrakı Naktiye Giriş ve Çıkışları

Çıkan Evrakı Naktiyenin 20—2 ci Teşrin 1930 tarihindeki bakıyesi T. L.	10.465.932.13
Hafta zarfında çıkan Evrakı Naktiye 20/11— 27/11 tarihine kadar T.L.	134.236.05
Hafta zarfında giren Evrakı Naktiye	
Fark	
Çıkan İhtiyat Evrakı Naktiyenin 27 2 ci Teşrin 1930 tarihindeki yekûnu T. L.	10.600.168.18

Osmanlı Bankası

300,000 yarda kaneviçenin taliki

Tütün inhisarı umumî müdürlüğünden:

26 Teşrinisani 930 çarşamba günü kapalı zarfla icrası mukarrer üçyüz bin yarda beyaz kaneviçe münkasası - idarece görülen lüzuma binaen- (3 kânunuevvel 930) çarşamba gününe talik edilmiştir. Taliplerin yevmi mezkûrda saat 11 de kapalı zarfla en son ve kat'i fiyatlarını Galatada mübayaat komisyonuna bildirmeleri iktiza eder. Ertesi günü ihalei kat'iyenin icrası mukarrerdir.

Ankara Ziraat baş müdürlüğünden:

6151 lira 80 kuruşluk bedeli keşifli Ankara asma fidanlığının su tesisatı 15 teşrinisani 930 tarihinden itibaren 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuş ve yevmi ihale de 1 inci kânun 6 ncı cumartesi günü saat 15 de icra kılınacağından talip olanların % 7,5 depozito akçesi veya itibar mektubunu mal sandığına yatırdıktan sonra Ankara Vilâyetindeki komisyonu mahsusuna şartname plân ve projeleri görmek isteyenlerin de Ankara ziraat başmüdürlüğüne müraccat etmeleri lüzumu ilân olunur.

Kiralık Bina

Emniyet Sandığı müdürlüğünden:

Cagaloğlunda Hilâliahmer binası ittisalinde bulunan ve Emniyet Sandığının mali olan bina kiraya verileceğinden talip olanların sandık levazım müdürlüğüne müracaat eylemeleri lâzım gelir.

Afyon Karahisar encümeni daimisinden:

Yukarı Pazar caddesindeki klisa arasına inşa olunacak mektep inşaatı 20 teşrinisani 930 tarihinden itibaren 9 kânunuevvel 930 tarihine müsadif salı günü saat on beşte ihalei kat'iyesi icra kılınmak üzre 20 gün müddetle ve kapalı zarf usulile münakasaya konulmuştur. Talip olanların mezkûr günde Vilâyet daimî encümenine ve şeraiti anlamak isteyenlerin on lira mukabilinde proje, şeraiti inşaiye, münakasa şeraiti ve mukavele suretini havi dosyayı almak için encümen başkâtipliğine müracaatları ilân olunur.

Istanbul ziraat bankasından:

Kariyesi	Mevkii	No.	Cinsi
Kemer burgaz	Ayazma	36	Dükkân
Pendik	Bağdat	491	Hane

Gayrı mubadillere ait ve evsafı balâda yazılı emval icare ve rilmek üzere müzayedeye çıkarılmıştır. Taliplerin pey akçalariyle beraber yevmi müzayide olan 15-12-930 pazartesi günü saat ikiye kadar bankamıza müracaatları.

Ispirto ve ispirtolu içkiler inhisarı umum müdürlüğünden:

İdaremizde icrası mukarrer tasarruf dolayısile memuriyetleri lâğvedilerek açıkta kalacak memurlar yerleştirilinceye kadar haricten hiç bir kimsenin alınmasına imkân bulunmadığından memuriyet telebi için beyhude müracaat edilip vakıt gaip olunmaması alâkadarınca malûm olmak üzre ilân olunur.

KARON Alman Kitaphanesi
Beyoğlu Tünel meydanında 523

Hiç beklenilmediği bir zamanda birdenbire zengin olmak ancak Tayyare Piyongo bileti almakla kabildir. Onun için:

TAYYARE PİYANGOSU

BILETINI ALINIZ.

5 İNCİ KEŞİDE 11 KÂNUNUEVVEL 1930 DADIR.

Büyük İkramiye

50.000 Liradır

Yeni Ford Taksisi bugünkü

Ford Resmi geçidinde

teşhir edilecektir.

Stil ve fiatı hususunda büyük bir hadise teşkil edecektir.

Pek yakında bütün Türkiyenin sokaklarında yüzlerce Ford taksileri göreceksiniz.

Bir Ford taksisini çağırınız

Lincoln Ford Fordson

Aircraft

FORD MOTOR COMPANY EXPORTS INC FORD FREEPORT, İSTANBUL

FORD Otomobil ve kamyonları
FORDSON traktörleri
Yedek parçaları

İÇİN: İSTANBULDA SİRKECİDE RESMİ FORD ACENTASI: A. VEFA MÜESSESESİNE MÜRACAAT EDİNİZ

TELEFONLAR: İSTANBUE 963 - 964, MEKTUPLAR: İSTANBUL POSTA KUTUSU 457

Etibbai muhteremeye müjde:

Avrupa hastahanelerinde muvaffakiyetle tatbik edilen

Treparsol Komprimeleri

Frengiye karşı müessir bir çarei halâs olarak kabul edilmiştir. Haricen istimal edilir. Lütfen literatürünü isteyiniz. Türkiye depoziter ve acentası: Hasan Ecza deposudur.

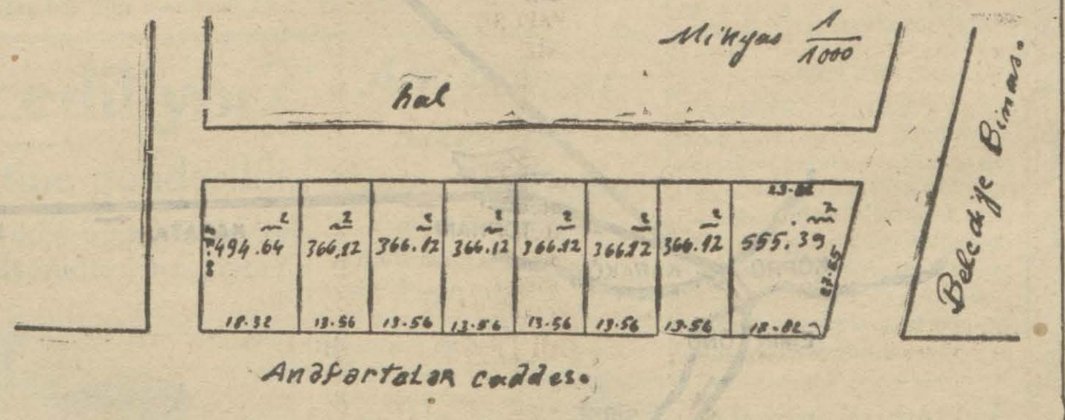

Ankara Belediyesinden:

Tahtakale yangın sahası dahilinde ve Anafartalar caddesi üzerinde olup krokisinde gösterildiği üzere 8 parça arsa kapalı zarf usulile ve bir ay müddetle müzayedeye çıkarılmıştır. Talip olanların teklif edecekleri mebaliğin % 7,5 nisbetinde teminatlarile birlikte 6-12-930 cumartesi günü saat 11 de Encümene müracaatları.

Jandarma imalâthanesi müdürlüğünden:

19480 - 21760 takım Serbuş ve tozluğu ile beraber yazlık elbise biçki ve imaliyesi pazarlıkla mubayaa olunacaktır.

2-12-930 salı günü saat 14 te Gedikpaşada Jandarma İmalâthanesinde yapılacaktır. Şartname imalâthaneden verilir. Talipler teminatlarını beraberinde getirmeleri lazımdır.

İLÂN

İstanbul Tramvay Şirketi şimdi mer'i olan siyah kaplı pasoların, 1931 senesinde muteber olmayacağını paso hamillerine ilân ile kespi şeref eyler.

Şimdiki paso hamilleri meyanında, vesikalarını tecdit ettirmek hakkını haiz olduklarını zanneden zevatın, vaktinde müracaat etmeleri rica olunur.

İstanbul, 1 Kânunuevvel 1030
MÜDİRİYET

İstanbul beşinci icra memurluğundan:

Serina H. medyun Yüksekkaldırımda Totonya kulubu karşısında 472 numaralı hanede mukım Yintof Ef. ye ait bulunan mahcuz eşyayı beytiye 30-11-930 tarihine müsadif pazar günü saat 12 den itibaren bilmüzayede mezkûr hane önünde satılacağı ilân olunur.

Ormancılık tahsili için Avrupaya gitmeğe talip ve gazetelerle ilân olunan şeraiti haiz bulunanların İktisat vekâletine müracaatları.

Yavrunun sihhati

7-8 aylarından itibaren sütten keslime zamanı ve neşvü nüması esnasında istimal edilen ve emsalsiz bir unsuru gıdalı olan

PHOSPHATINE FALIÈRES

FOSFATİN FALİER sayesinde temin edilir. Fosfatin Falier yavruların yüzlerine tazelik ve penbelik, adelâta kuvvet verir, ve onları gürbüz kılar.

Yalnız bir Fosfatin vardır o da FOSFATİN FALİER dir.

(Alâmeti farika)

TAKLİTLERİNDEN İÇTİNAB EDİNİZ = HER YERDE SATILIR

PHILIPS (Filips) lâmbalarını daima tercih ediniz.

ARLITA

Türkiye Umumî Vekilleri:

Helios Müessesatı

Galata - Hazaran Han

PHILIPS RADYO

Cihazlarının tecrübeleri ve tarifatı meccanen yapılır

Toptan ve Perakende Satış

Devlet Demiryolları idaresi ilânatı

Güpilya, çelik bilya, menteşe, kilit, mandal, ratiye, musluk ve sairenin kapalı zarfla münakasası 29 birinci kânun 930 pazartesi günü saat 15,30 da Ankara devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15 e kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

Adi zincir, çinko levha, antimuvan, muhtelif teller ve kaynak malzemesinin kapalı zarfla münakasası 29 birinci kânun 930 pazartesi günü saat 16 da Ankarada devlet demiryolları idaresinde yapılacaktır.

Münakasaya iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 15,30 a kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler münakasa şartnamelerini beş lira mukabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

Hatlarımızda kullanılacak olan 100,000 kayın 40,000 meşe ve yine 9945 tane meşe makas traveslerinin kapalı zarfla ayrı ayrı münakasaları 10 birinci kânun 930 çarşamba günü saat 15ten itibaren Ankarada devlet demiryolları idaresine yapılacaktır.

Münakasalara iştirak edeceklerin teklif mektuplarını ve muvakkat teminatlarını aynı günde saat 14,30 a kadar komisyon kâtipliğine vermeleri lâzımdır.

Talipler bu üç münakasaya ait şartnamelerden her bir münakasaya ait olanı beşer lira mükabilinde Ankarada ve Haydarpaşada idare veznelerinden tedarik edebilirler.

* * *

Haydarpaşadan pazar ve çarşamba günleri Sıvasa ve Sıvastan salı, cuma günleri Haydarpaşaya hareket eden doğru katar yolcularımıza suhulet olmak üzre 14-12-930 tarihinden itibaren bu katarlarda birer yemekli furgon bulunacağı ve arzu eden yolcular bulundukları kompartumanlarda yemek tevzi edileceği ilân olunur.

25000 kilo kırmızı sellüloz kâğıdı münakasasının taliki

Tütün inhisarı umumî müdürlüğünden:

24-11-930 tarihinde icra edilen 25,000 kilo kırmızı Sellüloz kâğıdı münakasasında tüccarın verdikleri fiat haddi lâyık görülmemiştir. Bu sebeple kapalı zarfla yapılacak olan, mezkûr münakasa 6 kânunuevvel 930 cumartesi gününe talik olunmuş. Taliplerin o gün saat 11 de, en son fiatlarını havi teklif ve itibar mektuplarile Galatada mübayaat komisyonuna müracaatları.

Karamürsel Belediyesinden:

Karamürsel kasabasının elektirikle tenvirine meclisi belediyece karar verilmiş olduğundan tenvirata talip olanların yirmi gün zarfında şartnamelerile beraber Karamürsel kasabası belediyesine müracaatları lüzumu ilân olunur.

125 kuruşa Yüzü ile kuş tüyü yasdık

İstanbul'da Çakmakçılar'da kuştüyü fabrikasında yüzile şilte 12 liraya yüzile yorgan 15 liraya yağlıboya yasdık 5 liraya kuştüyünün kilosu 125 kuruştan başlar. Kuş tüyüne mahsus kumaşlar çok ucuz satılır.

BUGÜN BÜYÜK FORD RESMİ GEÇİDİ OLACAKTIR

Biz resmi geçidinin hususiyetlerini ilân etmekle müftehiriz. Resmi geçitte T modeli Ford otomobili ve kamyonun eski tipini göreceksiniz. Pek iyi tanıdığınız tekemmül etmiş T modeli, eski modelleri takip edecektir

Ford nakliyatının beşeriyete ifa ettiği büyük hizmetleri nazarı itibara alınız.

1927 de piyasaya çıkarılıp heman bütün dünyada herkesin tercih ettiği otomobil halini almış olan A modelinin imalinden evvel 15.000.000 T otomobil modeli piyasaya çıkarılmıştır.

A modelinden sonra güzel lüks Ford otomobillerini görecek ve 1925 ilâ 1930 otomobilleri imalâtındaki farkı takdir edeceksiniz. Resmi geçitte görmeniz lâzımgelen sair sürprizler vardır.

Bugün Ford resmi geçidini görmeyi ihmal etmeyiniz, ve onu gördükten sonra, sizin de bu kış bir Ford sahibi olmanıza karar veriniz, çünkü hiç şüphe yok ki Ford Türkiye için olduğu gibi bütün dünya memleketleri için en mükemmel otomobildir.

Lincoln Ford *Fordson*

Aircraft

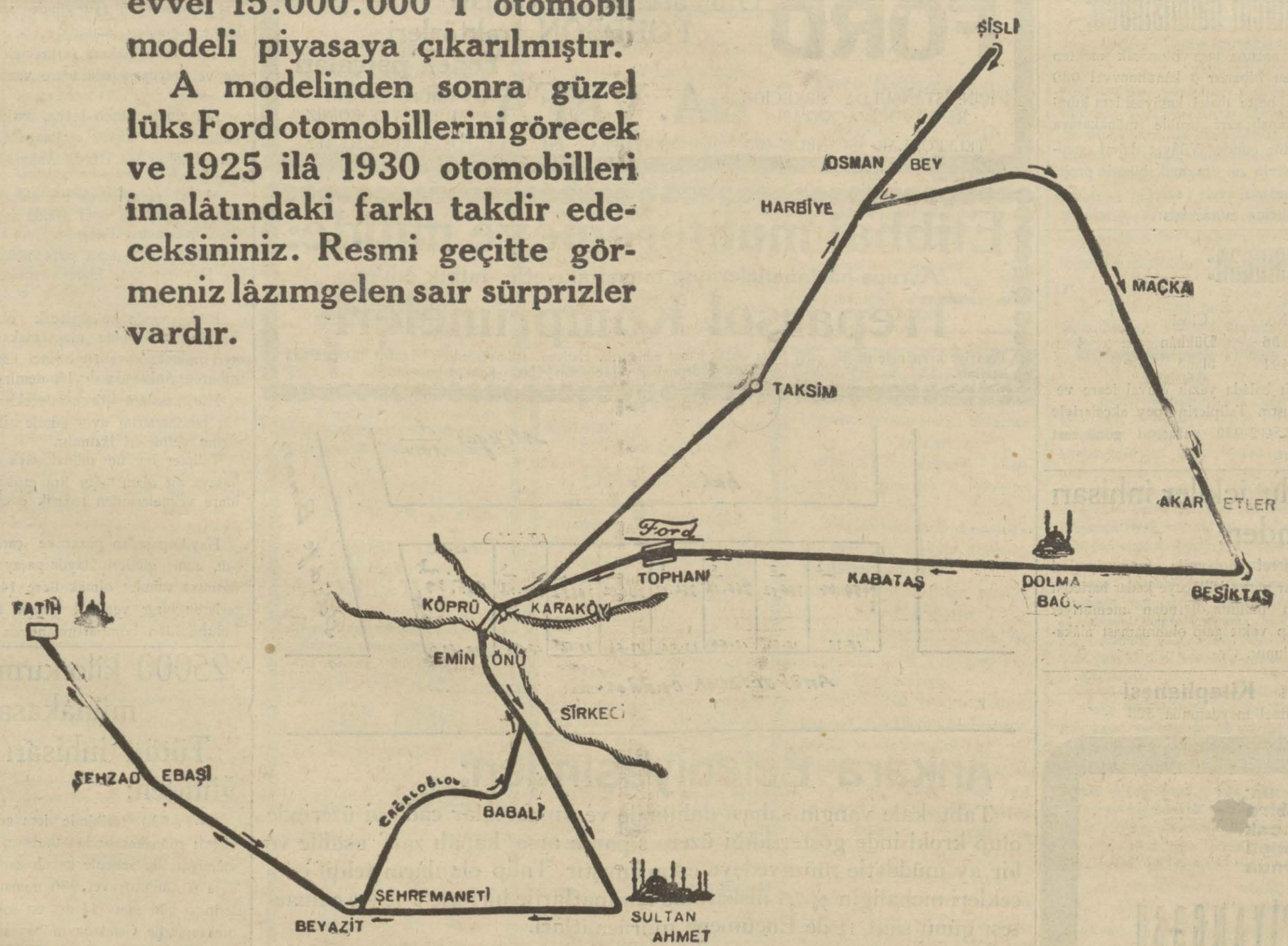

BÜYÜK RESMİ GEÇİDİN TAKİP EDECEĞİ YOL

Ford Motor Company Exports Inc.

FORD FREEPORT ISTANBUL TURKEY

Mes'ul Müdür: Bürhaneddin